

ความคิดเห็นของนักทองเทียวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ
พระราชวังดุสิต

ปริญญานิพนธ์
ของ
เบญจมาศ กนกนันท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มีนาคม 2549

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ
พระราชวังดุสิต

ปริญญานิพนธ์
ของ
เบญจมาศ กนกนันท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มีนาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ
พระราชวังดุสิต

บทคัดย่อ
ของ
เบญจมาศ กนกนันท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มีนาคม 2549

เบญจมาศ กนกจันทร์. (2549). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต*. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณีนาวากาญจน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพและประเภทของนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน เป็นชาย 174 คน หญิง 226 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) โดยสุ่มจากนักท่องเที่ยวชาวไทย 200 คน และชาวต่างชาติ 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักท่องเที่ยวชาวที่มีเพศ อายุ อาชีพ และประเภทของนักท่องเที่ยวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่ง พระราชวังดุสิต ไม่แตกต่างกัน

OPINIONS OF TOURISTS ON VIMANMEK MANSION MUSEUM
AT DUSIT PALACE

AN ABSTRACT
BY
BENJAMAS KANOKCHANE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University
March 2006

Benjamas Kanokchane. (2006). *Opinions of Tourists on Vimanmek Mansion Museum at Dusit Palace*. Master thesis, M.Sc. (Recreation Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr.Arom Nawagarn, Assist. Prof. Chairoje Saiphant.

The purpose of this research were to Opinions of Tourists on Vimanmek Mansion Museum at Dusit Palace. Classified by sex, age, occupation and type of tourists. The subject was selected by accidental random sampling which 174 male and 226 female totally 400 persons by random with Thai tourists 200 persons and foreign 200 persons were the sampling. The research instrument for collecting questionnaire made by the researcher. The data were analyzed using the SPSS program to find percentages, means, standard deviation, t-test and F-test.

The results of the research were as follows:

1. Opinion of tourists on Vimanmek mansion Museum at Dusit Palace. Totally and particular were in medium level.
2. Opinion of tourists on Vimanmek mansion Museum at Dusit Palace. Of sex, age, occupation and type of tourists difference . There were no a significant difference.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ
พระราชวังดุสิต

ของ
เบญจมาศ กนกจันทร์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2549

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารมณ นาวากาญจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกหวดี พึ่งโพธิ์ทอง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์และให้คำแนะนำเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาแก่ผู้วิจัย ในการให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพณท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง และนางสาวสุรีพร โชติธรรมโม เจ้าหน้าที่บริหารงานในพระองค์ 5 ฝ่ายพิพิธภัณฑสถานพระที่นั่งวิมานเมฆและพระที่นั่งอภิเชษฐดุสิต สำนักงานพระคลังข้างที่ และนายวัชรกิติ วัชรโรทัย ผู้ช่วยเลขธิการพระราชวังฝ่ายที่ประทับ สำนักพระราชวัง ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขธิการพระราชวัง คุณรัตนาวุธ วัชโรทัย ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมพิเศษ คุณชมศจี มีลาภ หัวหน้าฝ่ายพิพิธภัณฑสถานพระที่นั่งวิมานเมฆ และบุคลากรสำนักพระราชวังทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนนักท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการสื่อสาร เก็บข้อมูล การวิจัยจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณบิดา มารดา รองศาสตราจารย์สุนนมาลย์ นิมนต์พันธ์ และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยให้มีความรู้ความสามารถ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

เบญจมาศ กนกฉันท

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	7
องค์ประกอบของความคิดเห็น.....	13
แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการท่องเที่ยว.....	14
แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน.....	18
ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถานพระที่นั่งวิมานเมฆ.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	29
งานวิจัยในประเทศไทย.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	55
บทย่อ.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	62
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	62
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	69
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	80

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละของนักท่องเที่ยวจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ และประเภท ของนักท่องเที่ยว.....	39
2	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ จำแนกเป็นรายข้อ (n = 400).....	40
3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามเพศ (n = 400).....	43
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามเพศ (n = 400).....	44
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามอายุ (n=400)...	45
6	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการ เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้านจำแนกตามอายุ.....	46
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ (n = 400).....	47
8	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการ เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	48
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและ ชาวต่างชาติ ที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ จำแนกเป็นรายข้อ..	49
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน....	53

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	6
2 พระที่นั่งวิมานเมฆ.....	22

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่บุคคลทั่วไปชื่นชอบโดยพื้นฐานตามธรรมชาติของมนุษย์ เพราะเป็นกิจกรรมที่ให้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลิน ประสพการณ์ ความรู้ใหม่ๆ จากการได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งพบปะผู้คนมากมาย ตลอดจนได้เรียนรู้วิถีชีวิต และวัฒนธรรมหลากหลายที่แตกต่างจากสถานที่ที่ไปท่องเที่ยว จึงนับว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมความรักสามัคคีในครอบครัว เพื่อนฝูงและหมู่คณะ ซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี สร้างความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคคล สังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับปรัชญาภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ว่า “นันทนาการสร้างคุณค่า พัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม” (คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2548: 3)

การท่องเที่ยว นอกจากจะเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทกลางแจ้งที่ให้ประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมอย่างมากมายดังที่กล่าว ยังเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก เนื่องจากส่งผลให้เกิดการขยายตัวในธุรกิจและอุตสาหกรรมต่อเนื่องมากมาย ทั้งในด้านการจ้างแรงงาน การผลิต การบริการ การขายสินค้าที่ระลึก ฯลฯ เป็นอุตสาหกรรมที่ทำให้มีเงินหมุนเวียนในประเทศ และเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศปีละมากมาย

รัฐบาล ได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความเป็นมาตรฐานสากล เป็นที่น่าเชื่อถือแก่นักท่องเที่ยว การพัฒนาด้านการขนส่ง เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก การพัฒนาด้านความปลอดภัย โดยการจัดให้มีจุดบริการนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้อย่างใกล้ชิดและทันเหตุการณ์ รวมทั้งในด้านการจัดรณรงค์การท่องเที่ยวในโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเที่ยวเมืองไทยไปได้ทุกเดือน โครงการอะเมซิ่งไทยแลนด์ (Amazing Thailand) โครงการอันซีนไทยแลนด์ (Unseen Thailand) เป็นต้น (ตุ้ม ชุมชาย. ม.ป.ป.) เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวชาวไทยให้หันมาท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น แทนที่จะเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ และยังเป็นการเชิญชวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งจะทำให้มีเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศเพิ่มขึ้นส่งผลต่อการขยายตัวในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และรวมถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวมอีกด้วย

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมากมาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่ง

ท่องเที่ยวทางศาสนา ฯลฯ ในทุกภูมิภาคของประเทศ และนอกจากนี้ ยังมีงานเทศกาลต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวจนกลายเป็นประเพณีและสัญลักษณ์ของท้องถิ่นและของประเทศในแต่ละภูมิภาคมากมาย เช่น งานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี งานแสดงช้างจังหวัดสุรินทร์ งานบุญเดือนสิบนครศรีธรรมราช งานสงกรานต์เชียงใหม่ งานเทศกาลกล้วยไข่กำแพงเพชร เป็นต้น (จุลสารการท่องเที่ยว. 2544: 20)

จากนอกสถานที่ท่องเที่ยวและเทศกาลท่องเที่ยวที่สำคัญมากมายต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น ในกรุงเทพมหานคร เมืองหลวงของประเทศก็ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชน ฯ ในเขตต่าง ๆ ทั้ง 50 เขต เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร พระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในเขตพระนคร ป้ายายเลน ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมอญ ในเขตบางขุนเทียน สวนอนุรักษณ์ก “พุ่มขาว” อุทยานปลา ในเขตลาดกระบัง พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ในเขตสัมพันธวงศ์ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในเขตห้วยขวาง ทำเนียบรัฐบาล พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ ในเขตดุสิต เป็นต้น ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร นอกจากจะมีความสำคัญในด้านการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นแหล่งศึกษาความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ชาติไทยที่สำคัญแก่นักเรียน นิสิตนักศึกษา ประชาชนและนักท่องเที่ยว เนื่องจากความเป็นศูนย์กลางในทุก ๆ ด้านของเมืองหลวง จึงทำให้มีข้อมูลและประวัติที่สมบูรณ์ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2542: 8)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมบริการที่จะต้องพบปะ ติดต่อสื่อสารกับบุคคลมากมายหลากหลายเชื้อชาติ ที่มีความแตกต่างมากทั้งภาษา วัฒนธรรม ทัศนคติ ซึ่งผู้ให้บริการจะต้องอดทน อดกลั้นต่อสถานการณ์และเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์จากความแตกต่างดังกล่าว จึงจำเป็นต้องค้นหาข้อมูลและวิธีการเพื่อพัฒนาการบริการให้เป็นไปตามความต้องการและเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นวิธีการหนึ่งในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบปากต่อปากที่ดีที่สุด ส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่ได้รับข้อมูลโดยตรงมีความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ เป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสนใจเข้าชมในแต่ละวันอย่างมากมาย เป็นพระที่นั่งที่สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 หลังจากเสด็จพระราชดำเนินกลับจากประพาสยุโรปในปี 2440 ทรงมีพระราชดำริให้มีที่ประทับฤดูร้อนที่กรุงเทพฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซื้อที่ดินและสวนระหว่างคลองผดุงกรุงเกษมจนถึงคลองสามเสน ด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อสร้างอุทยานสถานและพระราชทานนามว่า “สวนดุสิต” สถาปัตยกรรมของพระที่นั่งได้รับอิทธิพลการก่อสร้างจากตะวันตก ตัวอาคารสร้างด้วยไม้สักทองเป็นรูปสองแฉก ตั้งฉากกันมีทั้งหมด 3 ชั้น ยกเว้นส่วนที่ประทับซึ่งเรียกว่า “แปดเหลี่ยม” มี 4 ชั้น ชั้นล่างก่ออิฐถือปูน ชั้นบนเป็นไม้สักทอง มี 31 ห้อง การจัดแสดงบางห้องยังคงบรรยากาศในอดีต เช่น ห้องบรรทม ห้องทรง เป็นต้น (พระที่นั่งวิมานเมฆ. 2548: ออนไลน์)

ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ นักท่องเที่ยวจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ ของสำนักพระราชวัง ที่มีกฎเกณฑ์บังคับสำหรับผู้เข้าชม ทั้งในด้านการปฏิบัติตนระหว่างการเข้าชมและการจ่ายค่าธรรมเนียมการเข้าชม เนื่องจากพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆเป็นสถานที่ราชการสำคัญมิได้เปิดบริการเป็นการสาธารณะทั่วไป ซึ่งในการดำเนินงานสำนักพระราชวังก็ได้จัดให้มีการบริการในด้านต่าง ๆ เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอย่างดีที่สุด ภายในขอบเขตจำกัดของระเบียบ แต่เนื่องจากกิจกรรมที่สำนักพระราชวังจัดให้ ทำให้ผู้รับบริการที่มีพื้นฐานด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกันทั้งในด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ สังคม ฯลฯ ย่อมมีทัศนคติและความพึงพอใจที่ได้รับจากการบริการที่แตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัย ซึ่งเป็นบุคลากรสังกัดสำนักพระราชวัง ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการบริการให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้บริการได้ตรงตามความต้องการและตามประสงค์ของนักท่องเที่ยวต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพและประเภทของนักท่องเที่ยว

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยจะทำให้ทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงและพัฒนาการบริการให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในภาพรวมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและระบบเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ประจำเดือนมกราคม 2548 จำนวน 85,753 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 36,780 คน และชาวต่างชาติ จำนวน 48,973 คน (ฝ่ายพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต. 2548: มปป.)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ในปี พ.ศ. 2548 โดยใช้ตารางเทียบขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970: 610) ที่ประชากรจำนวน 85,753 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 200 คน และชาวต่างชาติ 200 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. เพศ แบ่งเป็น
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง
2. อายุ แบ่งเป็น
 - 2.1 ต่ำกว่า 20 ปี
 - 2.2 21 – 40 ปี
 - 2.3 41 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ
 - 4.1 นักเรียน นิสิต นักศึกษา
 - 4.2 รับราชการ
 - 4.3 พนักงานองค์กรเอกชน
 - 4.4 ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 - 4.5 อื่น ๆ
4. ประเภทของนักท่องเที่ยว
 - 1.1 ไทย
 - 1.2 ต่างชาติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ ที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ในด้านต่าง ๆ
- 4 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการจัดการและดำเนินการ
- 1.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
- 1.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 1.4 ด้านกิจกรรม/การแสดง

2. พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ หมายถึง พระที่นั่งไม้สักทองทั้งหลัง ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เดิมอยู่ที่เกาะสีชังชื่อว่าพระที่นั่งมณฑลรัตนโรจน์ เมื่อแรกสร้างพระราชวังดุสิต รัชกาลที่ 5 โปรดฯ ให้รื้อมาประกอบใหม่แล้วพระราชทานชื่อว่าพระที่นั่งวิมานเมฆ เป็นพระที่นั่งองค์แรกที่สร้างขึ้นอย่างถาวรที่พระราชวังดุสิต ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 5 เป็นสถานที่รวมเครื่องราชูปโภค และภาพถ่ายโบราณมากมายพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆที่ตั้งอยู่ภายในบริเวณพระราชวังดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

3. เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพที่แสดงถึงเพศของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต แบ่งเป็น

- 3.1 ชาย
- 3.2 หญิง

4. อายุ หมายถึง ช่วงอายุเต็มของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ

- 4.1 อายุต่ำกว่า 20 ปี
- 4.2 อายุ 21 – 40 ปี
- 4.3 อายุ 41 ปีขึ้นไป

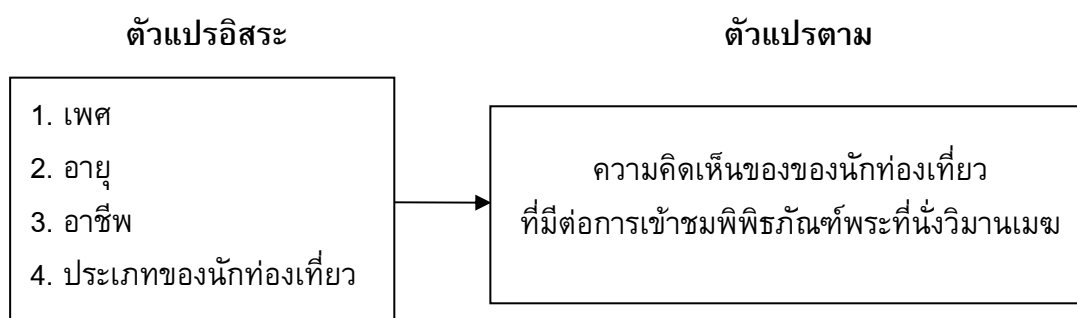
5. อาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ

- 5.1 นักเรียน นิสิต นักศึกษา
- 5.2 รับราชการ
- 5.3 พนักงานองค์กรเอกชน
- 5.4 ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 5.5 อื่น ๆ

6. ประเภทของนักท่องเที่ยว หมายถึง สถานภาพทางสัญชาติของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

- 6.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติไทย
- 6.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หมายถึง นักท่องเที่ยวที่นอกเหนือจากสัญชาติไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆแตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆแตกต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นแนวทางสนับสนุนการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. องค์ประกอบของความคิดเห็น
3. แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการท่องเที่ยว
4. แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน
5. ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในประเทศไทย

ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น มีผู้ให้ความหมายคำว่า “ความคิดเห็น” ดังนี้ พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ – ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2534: 246) ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นข้อพิจารณาความจริงจากการใช้ปัญญา ความคิดเห็นประกอบถึงแม้จะไม่ได้หลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป

โคลาสา (Kolasa J., B. 1969: 386) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลในการพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเป็นการประเมินผล (Evaluation) สิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

โคเลสนิค (Kolesnik. 1970: 296) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแปลความหมายภายในหรือการลงความเห็นที่เกิดจากข้อเท็จจริง ซึ่งแต่ละบุคคลคิดว่าถูกต้อง แต่คนอื่น ๆ อาจไม่เห็นด้วยก็ได้

เดวิส (Davies. 1977: 499) ได้นิยามไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการสรุปผลหรือการตัดสินพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ก่อตัวขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล หรือเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีวิจารณ์ญาณ โดยยึดความรู้และประสบการณ์ของบุคคลนั้นเป็นหลัก โดยไม่จำเป็นต้องเอาความรู้ที่ถูกต้องหรือข้อพิสูจน์ใด ๆ มาพิสูจน์

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1979: 626) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นคือ การพิจารณา ตัดสิน (Judgment) หรือความเชื่อที่นำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปรผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Webster. 1983: 637) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความเชื่อและการตัดสินใจ ที่จะเชื่อในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอยู่บนรากฐานของความเป็นไปได้ โดยความเห็นนั้น อาจไม่ถูกต้องก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับมุมมองหรือทัศนคติเฉพาะตนหรือโดยรวมของกลุ่ม เพื่อบอกความคิดเห็นโต้แย้งความคิดเห็นเดิมที่มีอยู่แล้ว หรือการแสดงออกของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะตัดสินเรื่องหนึ่งเรื่องใดแล้วแต่กรณี

เรื่องเวทย์ แสงรัตน (2522: 20) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือการปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

ออสแคมป์ (Oskamp. 1977: 102) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความคิดเห็นว่ามีหลายประการ ดังนี้

ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่าง ๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้ ความผิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะรับสัมผัส ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นไม่ดีต่อบุคคลภายนอก

1. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตนเอง การกระทำด้วยตนเองหรือได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความพึงใจและเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านี้ต่างกัน

2. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อบุคคลเป็นเด็ก ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กได้มากซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรม และความคิดเห็นของเด็กด้วย

3. ทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิงหรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียน หน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนหรือแตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย

4. สื่อสารมวลชน คือ สื่อต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรามากขึ้น สื่อเหล่านี้ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 3) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น ถือได้ว่าเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนหนึ่งที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาอย่างยิงต่อสถานการณ์ภายนอก

สุชา จันท์ธอม (2527: 8) สรุปไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคล แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเท่ากับทัศนคติ คนเราจะมีความเห็นแตกต่างกัน และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

จารุรักษ์ ประเสริฐวนิช (2530: 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น เป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญา ความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2524: 246)

ความคิดเห็นเป็นการตอบสนองหรือปฏิกิริยาทางด้านความคิดที่มีต่อเหตุการณ์ที่มากระทบ เป็นความคิด การตัดสินใจและความเชื่อเฉพาะตัวบุคคลที่สนองตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยไม่ต้องอาศัยเหตุผล หรือข้อพิสูจน์ใด ๆ

สิทธิโชค เล็งไพบูลย์ (2532: 18) ให้ความเห็นว่า ถ้าความคิดเห็นติดตัวเป็นเวลานาน และลึกซึ้งมาก ก็จะเป็นทัศนคติเฉพาะเรื่องที่แคลงไป ความคิดเห็นหรือทัศนะอาจเป็นผลของ ทัศนคติจากบุคคลในสวนหนึ่ง และยังเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ทำงาน สถานการณ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และกระบวนการสังคมกรรม (Socialization) ที่บุคคลนั้นได้รับ และการได้รับอิทธิพลจากกลุ่มคนที่มีอิทธิพลต่อความเห็นของเรา ได้ ดังนั้นความคิดเห็นหรือทัศนคติของบุคคลนั้น อาจจะสอดคล้องกันหรือแตกต่างกันได้จากปัจจัยต่าง ๆ ได้หลายประการ

อรทิพย์ ลีนะพัฒน์ (2535: 15) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึก ความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

ประวิตร ชูศรี (2537: 34) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และการตัดสินใจในการพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ประเด็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม

ไพฑูรย์ สว่างกมล (2537: 15) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลมาจากความเชื่อ ความคิด และทัศนคติ ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณา ก่อนที่จะตัดสินใจแสดงออกมา การลงความเห็นอาจเป็นในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

ลาวัณย์ จักรานุวัฒน์ (2540: 9) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อหรือการลงความเห็นที่ไม่ได้เป็นความรู้สึกอันแท้จริง แต่ในบางครั้งความคิดเห็นในบางสิ่งบางอย่างอาจเป็นจริงได้ หลักเกณฑ์ในการใช้ถ้อยคำโดยมีการตัดสินใจ หรือพิจารณาตัดสินสิ่งต่าง ๆ โดยมีหลักเกณฑ์สนับสนุนในแต่ละกรณี

อาทร พิมชะนก (2540: 51) ความคิดเห็น คือ ความรู้สึก ความเชื่อที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งบุคคล สิ่งของ หรือ สถานการณ์ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง แล้วแสดงออกมาในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ทั้งนี้การแสดงออกนั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล

สมโภชน์ นนทชัย (2542: 10-11) ได้สรุปความคิดเห็นไว้ว่า เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่ขึ้นอยู่กับจิตใจเฉพาะบุคคล ซึ่งอาจจะไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ

พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และการมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งการแสดงออกในความคิดเห็นเช่นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือการปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

สุดา ปานบ้านแพ้ว (2542: 12) ความคิดเห็น คือ การแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะด้วยการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรม ระหว่างบุคคล เป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาและประเมินค่า ก่อนที่มีการตัดสินใจแสดงออก ซึ่งการแสดงออกความคิดเห็นนี้อาจจะเป็นในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ในทางสถานการณ์ความคิดเห็นอาจจะอยู่ในลักษณะเห็นด้วยมากหรือเห็นด้วยน้อย โดยสุดา ยังกล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และความคิดเห็นนั้น จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันประการหนึ่ง คือ ก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น จะมีการได้รับข้อมูลใหม่หรือข่าวสารใหม่ ๆ ซึ่งข่าวสารข้อมูลนี้ อาจมาจากบุคคลหรือสื่อมวลชนต่าง ๆ นั่นเอง

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกโดยการพูด เขียน หรือสื่อสารให้บุคคลอื่นได้รับรู้ถึงความคิด ความรู้สึก ค่านิยม หรือ ความเชื่อ ที่บุคคลมีต่อเรื่องราวใด ๆ โดยมีอายุ พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ทำงานและตำแหน่งงาน ตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องมีพิสูจน์ถึงความถูกต้องของความคิดเห็นนั้น ๆ จึงอาจถูกยอมรับหรือปฏิเสธจากบุคคลอื่นได้

ความสำคัญของความคิดเห็น

เฟลด์แมน (ลาวันย์ จักรานวัฒน์ 2540: 9; อ้างอิงจาก Feldman. 1971: 53) กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็น เป็นการศึกษาค้นคว้าของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูดหรือการเขียน การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการต่าง ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน การดำเนินงาน รวมทั้งการฝึกหัดการทำงานด้วย เพราะจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

ความคิดเห็นมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่จะต้องปฏิบัติร่วมกันหลาย ๆ คน เพื่อให้การดำเนินการมีความเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความคิดเห็นจึงควรเป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยความเห็นชอบของกลุ่มโดยส่วนใหญ่

การเกิดความคิดเห็น

ชาติชาย โทสินธิติ (2529: 15) สิ่งที่มีอิทธิพลที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ประกอบด้วย

1. การอบรมของครอบครัว อิทธิพลของครอบครัวมีมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันสังคมแห่งแรกของบุคคล
2. กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง บุคคลเมื่ออยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใดก็จะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกับกลุ่ม และสังคมนั้น ๆ กลุ่มเป็นส่วนผลักดันให้บุคคลมีการเรียนรู้โดยตรง

3. วัฒนธรรมและประเพณี บุคคลเมื่อได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมและประเพณีใด ย่อมปฏิบัติไปตามวัฒนธรรม และประเพณีนั้นๆ และมักจะมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมและประเพณีของคนไปในทางที่ดี

4. การศึกษา ระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลมากต่อการแสดงความคิดเห็น เพราะเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับบุคคล

5. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะว่าจะเป็นสื่อในการสร้างความคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบได้

ศักดิ์ สุนทรเสถียร. (2531: 4) กล่าวว่า ความคิดเห็น เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามเงื่อนไข 4 ประการ คือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูน และบูรณาการของการตอบสนอง แนวความคิดต่าง ๆ เช่น ความคิดเห็นจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอนอื่น ๆ

2. ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อย ๆ แล้ว ยังทำให้มีรูปแบบเป็นของตัวเอง ดังนั้นความคิดบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคล แล้วแต่พัฒนาการ และความเจริญเติบโตของคนนั้น ๆ

3. การเลียนแบบ การถ่ายทอดความคิดเห็นของคนบางคนได้มาจากการเลียนแบบความคิดเห็นของคนอื่นที่ตนเองเกิดความพอใจหรือเกิดความชอบ เช่น พ่อ แม่ ครู พี่ น้อง ดารา นักการเมืองและคนอื่น ๆ

4. อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนยอมรับความคิดเห็นตามกลุ่มสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น ความคิดเห็นต่อกลุ่มศาสนา สถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

วิธีวัดความคิดเห็น

มอร์แกน และ คิง (Morgan & King . 1967: 536, 750) การสัมภาษณ์หรือการสอบถามจะดีกว่าการตอบแบบสอบถาม และถ้าใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบตอบว่า เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนด

เบสท์ (Best. 1977: 171) วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็น คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร

การใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวของ ลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งวิธีนี้ เรนิส ลิเคิร์ต (Rensis Likert) เป็นผู้เสนอขึ้น กระบวนการของการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดความคิดเห็นโดยการสร้างข้อความขึ้นหลาย ๆ ข้อความให้ครอบคลุมหัวข้อที่จะศึกษาและกำหนด

การให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ความเบี่ยงเบนมาตรฐานให้คะแนนช่วงความรู้สึกเท่า ๆ กัน เป็น 5 ช่วง แบบต่อเนื่อง ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเฉยๆ หรือไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 สำหรับข้อความทางบวก ส่วนข้อความทางลบในระดับความคิดเห็นเดียวกัน ให้คะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ผู้ที่มีความคิดเห็นที่ดีต่อสิ่งใดก็ย่อมจะมีโอกาสตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นมาก และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีน้อย ในทำนองเดียวกันผู้ที่มีความเห็นที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น โอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็จะมีน้อย และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีมากคะแนนผู้ตอบแต่ละคนได้จากการเอาคะแนนแต่ละข้อมารวมกัน (Summated Rating) แล้วหาค่าเฉลี่ย ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความคิดเห็นของผู้ตอบในแบบวัดความคิดเห็นว่าเป็นเช่นไร

การสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนของลิเคิร์ต (Likert) มีดังนี้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ.

2526: 45-48)

ขั้นที่ 1 พิจารณาว่าเราจะวัดความคิดเห็นของใครที่มีต่ออะไร และให้ความหมายของความคิดเห็น และสิ่งที่จะวัดนั้นให้แน่นอน

ขั้นที่ 2 เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความในแต่ละหัวข้อ นั้น ๆ โดยให้คลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น โดยหลักในการสร้างแบบสอบถาม คือ

1. ข้อความที่บรรจุลงในสเกลจะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวก และลบ คละกันไป

2. ข้อความแต่ละข้อความจะต้องสั้น เข้าใจง่าย และชัดเจน

ในการสร้างข้อความนี้ขึ้นอยู่กับขอบเขตของแนวคิดหลัก หรือทฤษฎีพื้นฐานที่ผู้วิจัยมีความคิดเห็น และขอบเขตของสิ่งเราจะศึกษา โดยจะต้องสร้างข้อความให้คลุมสิ่งที่เราต้องการวัด

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Pretest) เพื่อเลือกข้อความโดยใช้แบบทดสอบกับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานคล้ายกับกลุ่มที่เราจะศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการปรับปรุงข้อความและคัดเลือกข้อความ

แซดรอซนี (Zadrozny. 1979: 234) การวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปต้องมีส่วนประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับ สูง-ต่ำ, มาก-น้อย วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ที่จะตอบคำถาม เลือกตอบตามแบบสอบถาม

ความคิดเห็นกับทัศนคติ

นูนัลลี (Nunally. 1959: 285) ความคิดเห็นและทัศนคติเป็นเรื่องของการแสดงออกทางความคิดเห็นในรูปเกี่ยวกับตัวเรา การลงความเห็นและความรู้ในขณะที่ยึดมั่นกับทัศนคติใช้กันมากในเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก ความสามารถ สรุปว่าเรามักใช้คำว่า ความคิดเห็นมากกว่าทัศนคติ

ไมเออร์ (Maier. 1963: 32) ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกของทัศนคติส่วนหนึ่ง และเป็นการแปลความหมายของข้อเท็จจริงอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งการแปลความหมายขึ้นอยู่กับอิทธิพลและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อกันกับสิ่งนั้น

มอร์แกน และ คิง (Morgan & King. 1967: 189) ความคิดเห็น คือ การยอมรับคำพูดที่เกิดขึ้นโดยทัศนคติ

เธอร์สโตน (Thurstone. 1977: 77) ทัศนคติเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางด้านคำพูด เป็นความคิดเห็น และความคิดเห็นนี้เป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้นถ้าอยากวัดทัศนคติ ทำโดยวัดความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 3) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น ถือว่าเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และจะเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาอย่างยิงต่อสถานการณ์ภายนอก

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (อภิชัย ชาชูม. 2538: 10-11; อ้างอิงจาก สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. 2522: 92) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงวิจรรณญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นมีความหมายที่แคบกว่าเจตคติ (Attitude) เพราะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริงและเจตคติของบุคคล ในขณะที่เจตคติแสดงความรู้สึก ทัวไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (อภิชัย ชาชูม. 2538: 11; อ้างอิงจาก กมลรัตน์ หล้าสูงส์. 2527: 174) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกโดยการพูด หรือ เขียนเกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อ หรือค่านิยมของบุคคล ความคิดเห็น ไม่เหมือนเจตคติตรงที่ไม่จำเป็นต้องแสดงความรู้สึก อารมณ์ หรือแม้กระทั่งการแสดงพฤติกรรมที่จะตอบสนอง หรือไม่ตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นเพียงคำพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้ามีคนไม่เห็นด้วย บุคคลนั้นก็อาจจะเปลี่ยนคำพูดดังกล่าวได้

ความคิดเห็นจึงเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติ หรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ สภาพแวดล้อม และประสบการณ์ของแต่ละคน รวมทั้งความสัมพันธ์ติดต่อกันระหว่างบุคคลด้วย ความคิดเห็นไม่อาจจะแยกออกจากทัศนคติได้ เนื่องจากความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ เพียงแต่ความคิดเห็นไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ

องค์ประกอบของความคิดเห็น

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971: 2-3) ได้แบ่งองค์ประกอบของความคิดเห็น ไว้ดังนี้

1. ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ ความคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าซึ่งอาจเกิดจากบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ความรู้ ความคิดดังกล่าวจะเป็นส่วนกำหนดทิศทางของความคิดเห็นของ

บุคคลกล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้และการติดต่อกับสิ่งเร้าครบถ้วนแล้ว บุคคลจะมีความเห็นต่อสิ่งเร้าในทางบวก

2. ด้านความรู้สึก ได้แก่ อารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะกำหนดทิศทางความคิดเห็น คือ ถ้ามีความรู้สึกดี บุคคลก็จะมีความเห็นทางบวกต่อสิ่งนั้น แต่ถ้ามีความรู้สึกไม่ดีต่อสิ่งนั้น บุคคลก็จะมีความเห็นในทางลบ

3. ด้านพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะแสดงความคิดเห็นของบุคคล คือ ถ้าแสดงออกอย่างชัดเจน แสดงว่ามีความคิดเห็นเป็นบวกหรือลบอย่างแน่นอน

ธีระพร อูวรรณโณ (2529: 51-54) กล่าวว่า อิทธิพลที่มีต่อความคิดเห็นมีดังนี้

1. จากพ่อแม่ เป็นแหล่งอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งกำลังมีการพัฒนาทางด้านค่านิยม ความเชื่อและความรู้สึกนึกคิดออกมาในกรอบของครอบครัวที่มีพ่อแม่เป็นผู้มีอำนาจให้คุณเมื่อทำความความดี ให้โทษเมื่อทำสิ่งไม่ดีหรือสิ่งที่พ่อแม่ไม่เห็นด้วย

2. จากกลุ่มต่าง ๆ ในสถานศึกษา เช่น ครูและเพื่อน ๆ

3. จากประสบการณ์ส่วนตัว นักจิตวิเคราะห์เน้นเรื่องประสบการณ์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงและกระทบกระเทือนใจบุคคลได้นาน

4. จากสื่อมวลชน เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่พยายามเปลี่ยนความคิดเห็นของคนให้หันไปนิยมผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ต้องเข้าไปจำหน่ายให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

องค์ประกอบของความคิดเห็นที่กล่าวข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือการที่บุคคลได้รับความรู้ ประสบการณ์ หรือประสบการณ์กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แล้ววิเคราะห์จากความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวต่อเหตุการณ์นั้น ๆ และแสดงออกมาในทางบวก-ลบ หรือเห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ซึ่งความคิดเห็นของบุคคลแต่ละคน มักจะเปลี่ยนไปตามระดับวัยวุฒิ คุณวุฒิ และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการท่องเที่ยว

นันทนาการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทกลางแจ้ง (Outdoor Recreation) ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับความรู้ ประสบการณ์ใหม่ ๆ ความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยว มีผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการท่องเที่ยวไว้หลากหลาย ดังนี้

ซิดจันท์ หังสสุต (2532: 1-2) กล่าวว่า นันทนาการ (Recreation) คือ งานบันเทิงหรือการพักผ่อนหย่อนใจทั่วไป จะทำขึ้นโดยเฉพาะในยามว่างเป็นความสนุกสนานเฉพาะส่วนตัวที่สามารถเลือกได้ จึงเป็นกิจกรรมเฉพาะอย่างที่เป็นความพอใจหรือเกิดความสุขใจแก่บางคน บางกลุ่ม บางเหล่าเท่านั้น

การเดินทาง (Travel) หมายถึง การเดินทางผ่านหรือการวางแผนเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งโดยใช้นานพาหนะไปเป็นระยะทางไกล ๆ หรือสถานที่ต่างประเทศ รวมทั้งการเคลื่อนไหวทุกชนิดโดยไม่สนใจในจุดมุ่งหมายแต่อย่างใด

จะเห็นว่าคนเดินทางหลายแบบหลายวิธีและด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน เพื่อที่จะให้การเดินทางมีความหมายเป็น “การท่องเที่ยว” (Tourism) การเดินทางจะต้องมีเงื่อนไขอย่างน้อย 3 ประการครบถ้วน คือ

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 42 - 45) กล่าวว่า การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจและนิยมเลือกในช่วงเวลาว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุด เพราะเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจหรือเรียกว่าสิ่งดึงดูดความสนใจ (Attractions) ที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งสรุปได้ 12 ประเภท ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น (The built environment) คือ สิ่งดึงดูดความสนใจที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นจากแรงบันดาลใจทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน
2. กิจกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural activities) ประเพณีวัฒนธรรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดการแสดงออกทางวัฒนธรรมและอารยธรรม
3. สิ่งดึงดูดความสนใจทางศาสนา (Religion attraction)
4. สิ่งดึงดูดความสนใจทางการเมือง (Political attraction)
5. สิ่งดึงดูดความสนใจทางวิทยาศาสตร์ (Science attraction)
6. ธรรมชาติทางกายภาพ (Physical nature)
7. ภูมิอากาศ (Climate)
8. ทัศนียภาพ (Scenery)
9. ชีวิตสัตว์ป่า (Wild life)
10. นันทนาการกลางแจ้งและกีฬา (Outdoor recreation and sport)
11. บันเทิง มหรสพ (Entertainment)
12. สุขภาพ อาบน้ำแร่ (Health and spa)

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

ร็อนรมย์ บวรธีรกุล (2545) กล่าวว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ด้านที่พักและอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว และธุรกิจการค้าของที่ระลึก ธุรกิจเหล่านี้จะขายบริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรงและยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม เช่น การผลิตสินค้า เกษตรกรรม การผลิตหัตถกรรม พื้นบ้าน เป็น โดยแบ่งความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ได้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่
 - 1.1 ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก
 - 1.2 รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทบทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบ

เศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่าสองเท่าตัว

1.3 ก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในท้องถิ่น เช่น โรงแรม ภัตตาคาร ร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีผู้ลงทุนในหลายรูปแบบทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพอย่างกว้างขวาง

1.4 กระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศโดยเฉพาะของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในอัตราที่สูง ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมืองและสินค้าของที่ระลึก ตลอดจนการบริการในท้องถิ่นนั้น ๆ

1.5 เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตขายได้ตลอดเวลาแล้วแต่ความเหมาะสมและความสามารถของผู้ขาย

1.6 ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการลดการว่างงาน ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปภาษีอากรประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

2. ความสำคัญต่อสังคม ได้แก่

2.1 มีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพความเป็นมิตรไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

2.2 มีบทบาทในการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมให้เกิดแก่ท้องถิ่น ทำให้มีการก่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ มีการลงทุนทางด้านการผลิตเพื่อรองรับการบริการแก่ผู้มาเยือน ทำให้ประชาชนมีรายได้จากการมีงานทำ จึงทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.3 ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ หวงแหนและรักษาผืนแผ่นดินที่อยู่อาศัยของตน

2.4 ช่วยจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท จัดปัญหาการหลั่งไหลและเคลื่อนย้ายถิ่นฐานเข้ามาหางานทำหรือเสี่ยงโชคในเมืองของประชาชนในชนบท

2.5 ช่วยให้ชาวชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในรูปของสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกไว้สำหรับขายผู้มาเยือนเป็นการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

3. ความสำคัญต่อการเมือง ได้แก่

3.1 การเดินทางท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรู้ถึงความมั่นคงปลอดภัย เพราะการที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไปเยือนที่ใด จะต้องมีความปลอดภัยเพียงพอ

3.2 เป็นวิถีทางที่มนุษย์ต่างสังคมจะไปพบปะรู้จักทำความเข้าใจกัน เป็นการสร้างความรักสามัคคีสมานฉันท์ของคนในชาติ ในทำนองเดียวกัน การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เสริมสร้างความเข้าใจอันดีที่จะนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยสร้างสรรค์สัมพันธ์ไมตรีและความสงบสันติสุขในโลก

นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว 2540 – 2546

นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ส่งเสริมการท่องเที่ยว ปี 2540 – 2546 (จุดสสารการท่องเที่ยว. 2544) ดังนี้

1. ส่งเสริมอนุรักษ์ พื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยว ควบคู่กับสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัว ของนักท่องเที่ยวในระยะยาว และคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติสืบไป
2. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมกันแก้ไขหรือป้องกันปัญหาการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีคุณค่า ช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
3. สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้วยโครงข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายใน และระหว่างประเทศ
4. ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายการคมนาคมขนส่ง และสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้
5. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในชาติให้เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี มีความรักความหวงแหน และช่วยทำนุบำรุงทรัพยากรมรดกทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความโอปอ้อมอารีให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรีอันดีงามสืบไป
6. ส่งเสริมการผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ เพื่รองรับนโยบายการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรชาวไทยมีงานทำในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
7. กำกับดูแลให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับความคุ้มครองตาม พ.ร.บ.ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 รวมทั้งผลักดันให้มีการกวดขันให้มาตรฐานต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังต่อเนื่องตลอดไป
8. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมทั้งในระดับครอบครัวชุมชน และสังคมส่วนรวมของประเทศสืบไป
9. ส่งเสริมเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นพักอยู่นานวันใช้จ่ายเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเดินทางกระจายไปทั่วภูมิภาค โดยคำนึงถึงขีดความสามารถหรือขีดจำกัดในการรองรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

10. สร้างค่านิยมให้ชาวไทยเพิ่มการเดินทางท่องเที่ยว และใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศกระจายไปทั่วภูมิภาคตลอดปี เพื่อเพิ่มดุลการท่องเที่ยวให้มากขึ้น และเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

11. พิจารณาประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมในลักษณะของการลงทุน ร่วมทุนหรือให้การส่งเสริมการสนับสนุนการลงทุนเพื่อประโยชน์โดยรวมของชาติและองค์กรกิจกรรมนั้นหนทางการด้านการท่องเที่ยว

ประโยชน์ของหนทางการท่องเที่ยว

ประโยชน์ของหนทางการท่องเที่ยว มีนักการศึกษาได้ให้ความความไว้วางใจ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 48: 49) กล่าวว่า กิจกรรมหนทางการด้านการท่องเที่ยว มีประโยชน์ดังนี้

1. พัฒนาคุณค่าทางร่างกาย (Physical values) เช่น การออกกำลังกาย การพัฒนาระบบแอโรบิค กล้ามเนื้อหัวใจ ปอด ทางเดินหายใจ
2. พัฒนาคุณค่าทางจิตใจ (Mental values) ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจธรรมชาติ
3. พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional values) อารมณ์หรือทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่นและสังคมตระหนักในความรับผิดชอบ การสงวนรักษา และใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด พัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ พัฒนาความเข้าใจและความซาบซึ้งในบรรพบุรุษที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตนอกเมืองและทักษะเพื่อความอยู่รอด ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต พัฒนาความเป็นพลเมืองดีเกี่ยวกับจิตสำนึกที่ดีในด้านการรักษาสีงแวดล้อม พัฒนาแหล่งทรัพยากรและการปรับตัวของเอกัตบุคคล

นอกจากประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหนทางการท่องเที่ยวดังที่กล่าวข้างต้น การท่องเที่ยวยังมีประโยชน์ระบบเศรษฐกิจของประเทศ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไป

แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน

โบราณสถาน หมายถึง ทรัพย์ที่อยู่ติดกับดินเคลื่อนที่ไม่ได้ (อสังหาริมทรัพย์) ตั้งแต่สิ่งก่อสร้างโดด ๆ ตลอดรวมถึงกลุ่มอาคารและพื้นที่โดยรอบ ที่มีหลักการสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 ประการ คือ (สาวิตรี พิณพวงศ์. 2543: 27)

1. อายุของอสังหาริมทรัพย์นั้น
2. ลักษณะของการก่อสร้างหรือลักษณะทางสถาปัตยกรรม
3. ประวัติความเป็นมา

ทั้งนี้จะต้องเป็นประโยชน์ต่อศาสตร์ด้านใดด้านหนึ่งใน 3 แขนง คือ

1. ศิลปะ
2. ประวัติศาสตร์
3. โบราณคดี

หากเข้าประเด็นดังกล่าวแล้ว จัดเป็นโบราณสถานทั้งสิ้น

การจัดโบราณสถานเพื่อการท่องเที่ยว

สาวิตรี พิณพวงศ์ (2543: 39-44) โบราณสถานจัดอยู่ในกลุ่มทรัพยากรทางการท่องเที่ยว สินค้าทางการท่องเที่ยวประเภทที่สองคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีและศาสนา สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวอันจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของท้องถิ่นและของประเทศชาติทั้งโดยทางตรงและโดยอ้อมได้

มรดกทางวัฒนธรรมซึ่งรวมไปถึงโบราณสถานนั้น เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวโดยยอมรับกันในระดับพื้นฐานพอสรุปได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยว คือ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ทางสังคมมนุษยชาติ เศรษฐกิจและความจริงเกี่ยวกับวัฒนธรรม
2. การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเชื่อว่าจะมีส่วนสร้างรากฐานที่ดีและเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาในการแก้ปัญหาของโลก
3. การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์หนึ่งในวัตถุประสงค์หลายข้อ คือ การค้นพบโบราณสถานและแหล่งโบราณคดีต่าง ๆ อิทธิพลของการท่องเที่ยวมีผลที่ดีและยังมีส่วนในการดูแลรักษาและป้องกันด้วยการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้กล่าวได้ว่า เป็นการดูแลรักษา ป้องกันและเป็นความต้องการของสังคมมนุษย์และยังเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
4. ไม่ว่าจะทำให้เกิดผลอย่างไรก็ตามมาจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ต้องพิจารณาถึงผลลบที่เกิดจากความเสียหายต่อโบราณสถานและแหล่งโบราณคดีที่ถูกใช้อย่างหนักและอย่างไม่จำกัดขอบเขต ทั้งนี้เพราะเป็นความต้องการพื้นฐานที่จะใช้ดึงดูดการท่องเที่ยวและการศึกษาทางวัฒนธรรมที่เป็นผลสำเร็จมาแล้วอย่างเห็นได้ชัดเจนทั่วโลก
5. ในการจัดโบราณสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันควรคำนึงถึงในอนาคตเป็นหลัก มรดกทางวัฒนธรรมและมรดกทางธรรมชาติจะต้องมีความสำคัญก่อนเรื่องอื่น ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะกระตุ้นเรื่องการป้องกันและย้่าถึงการสงวนรักษาและส่งเสริมโบราณสถานและแหล่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นพิเศษของมรดกมนุษยชาติ คำนึงถึงผลทางบวกและทางลบของมรดกที่ได้กล่าวไปแล้วอันเนื่องมาจากการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างขนานใหญ่ในโลก รวมทั้งการที่จะให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมอย่างใดอย่างหนึ่งในความรับผิดชอบและปลูกฝังแนวทางที่เป็นสากลให้สอดคล้องกันและให้มีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อมรดกทางวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

5.1 การจัดอุปกรณ์และการดูแลเรื่องจำนวนของนักท่องเที่ยว จะยึดนโยบายแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องตรวจตราดูไม่ให้เกิดการใช้โบราณสถานหรือแหล่งโบราณคดีอย่างไม่จำกัดขอบเขตหรือให้คนเข้าไปหนาแน่นเกินไป

5.2 ผู้เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดชอบเรื่องการจัดสถานที่ อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหรือจัดบริการเพื่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมให้ดำรงอยู่ซึ่งจะต้องถือเป็นงานที่สำคัญที่สุด

5.3 รัฐและองค์กรต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ควบคุมการท่องเที่ยวจะต้องยอมรับหลักการที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้รายละเอียด และการฝึกอบรมบุคลากรที่ต้องทำงานด้านการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อให้ผลประโยชน์ของหลาย ๆ ฝ่ายเข้ากับวัตถุประสงค์ทางสังคม เศรษฐกิจ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของแผนการจัดทรัพยากรของรัฐ เขตและชุมชนท้องถิ่นและเป็นการทำงานในนโยบายเดียวกัน

5.4 ต้องสร้างสำนึกเพื่อเปลี่ยนท่าทีของสาธารณชนให้คำนึงถึงผลที่ได้รับจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้มีความเข้าใจและเคารพในโบราณสถาน แหล่งโบราณคดีและมรดกทางวัฒนธรรมต่าง ๆ

5.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือดูแลมรดกทางวัฒนธรรมจะต้องให้ความเอาใจใส่ในเรื่องการปกป้องรักษา อนุรักษ์ในทุก ๆ ทางเพื่อให้เข้าใจปัญหาในหลายรูปแบบเพื่อหาวิธีการต่อต้านการทำลายโบราณสถานอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดแบบแผนและการดำเนินงานของการพัฒนาและแผนงานของการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์

สำหรับประเทศไทย การพิทักษ์รักษาและการอนุรักษ์โบราณสถานอยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร ส่วนงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ดังนั้น หน่วยงานทั้งสองจึงถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการจัดการโบราณสถาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีการประสานงานกันตลอดเวลา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีสำนักงานการท่องเที่ยวประจำภูมิภาค มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกับสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประจำเขตของกรมศิลปากร

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ระบุวัตถุประสงค์และแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ
2. เป็นการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและมาตรการควบคุมผลกระทบที่เกิดขึ้น
3. เป็นการกระจายการพัฒนาและการบริการการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการลงทุนและการจ้างงาน
4. เป็นการบูรณะและบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

มาตรการการพัฒนา

1. มาตรการด้านการบำรุงรักษาโบราณสถาน โดยหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง คือ กรมศิลปากร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1.1 ด้านการศึกษา เพื่อเป็นเรื่องราวที่สามารถเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไป

1.2 ด้านการอนุรักษ์ เพื่อป้องกันการสูญเสียด้านหลักฐานและคุณค่าของศิลปสถาปัตยกรรม ตลอดจนเพื่อการดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว โดยขั้นตอนการอนุรักษ์นี้ รวมไปถึงการบูรณะหรือการบูรณะปฏิสังขรณ์ให้คงสภาพเดิมมากที่สุดโดยการเสริมความมั่นคงในกรณีที่โบราณสถานนั้นมีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ หรือก่อเพิ่มเติมด้วยวัสดุเดิมหรือวัสดุที่คล้ายของเดิม

1.3 ด้านการพัฒนาปรับปรุงเป็นแหล่งท่องเที่ยว คือ การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถให้ความรู้ทางด้านวิชาการ ตลอดจนความสุนทรีย์ของศิลปะที่หลงเหลือมาแต่ครั้งโบราณแก่นักท่องเที่ยวได้

2. มาตรการด้านการบริการนักท่องเที่ยว ดำเนินงานโดยหน่วยงานภาครัฐ คือ กรมศิลปากร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัด และภาคเอกชน ได้แก่

2.1 ด้านข้อมูลของโบราณสถาน เพื่อแสดงเรื่องราวความเป็นมาตามหลักฐานที่ได้จากการศึกษา เป็นการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการคมนาคม เส้นทางในการเข้าถึงโบราณสถานควรเป็นเส้นทางที่สามารถรองรับยานพาหนะที่นำนักท่องเที่ยวไปยังโบราณสถานนั้น

2.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น สาธารณูปโภค ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

3. มาตรการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ดำเนินการโดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่น ได้แก่

3.1 การประชาสัมพันธ์

3.2 การจัดทำเอกสารนำเที่ยวโบราณสถาน

3.3 การจัดงานประเพณีหรืองานเทศกาลหรืองานแสดงทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับโบราณสถาน

3.4 การเปิดอบรมหรือสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้แก่บุคคลในท้องถิ่น

ดังนั้น โบราณสถานทุกแห่งจึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้พร้อมอยู่เสมอเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยการกำหนดมาตรการและการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้โบราณสถานที่ยังเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านวิชาการและเพื่อการท่องเที่ยว โดยที่ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวทรัพยากรท่องเที่ยวนี้

ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ

พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต มีประวัติความเป็นมา ดังนี้ (สำนักพระราชวัง. 2545)

ภาพประกอบ 2 พระที่นั่งวิมานเมฆ

ที่มา: สำนักพระราชวัง. (ม.ป.ป.). พระราชวังดุสิต.

พระที่นั่งวิมานเมฆ เป็นพระที่นั่งถาวรองค์แรกที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในพระราชวังดุสิตเมื่อปีพุทธศักราช 2443 โดยโปรดเกล้าฯ ให้รื้อย้ายพระที่นั่งมณฑลรัตนโรจน์ ภายในบริเวณจุฬาราชราฐานที่เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี มาก่อสร้างใหม่และโปรดให้เปลี่ยนชื่อเป็นพระที่นั่งวิมานเมฆ

พระที่นั่งวิมานเมฆ เป็นพระที่นั่งไม้สักทองที่ใหญ่ที่สุดในโลกเริ่มการก่อสร้างตั้งแต่ทรงมีพระราชดำรัสสั่งให้พระราชโยธาเทพ (กอน หงสกุล) เป็นนายงานรื้อพระที่นั่งมณฑลรัตนโรจน์ มาสร้างเป็นพระที่นั่งองค์ใหม่ โดยโปรดฯ ให้มีพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม ร.ศ.119 หรือพุทธศักราช 2443 การก่อสร้างดำเนินต่อมาโดยมีพระราชโยธาเทพ เป็นนายช่างคุมงาน ใช้เวลาในการก่อสร้าง 19 เดือน เมื่อพระที่นั่งแล้วเสร็จ มีการเฉลิมพระที่นั่งในวันที่ 27 มีนาคม ร.ศ. 120

แนวความคิดในการก่อสร้างพระที่นั่งวิมานเมฆ

พระที่นั่งวิมานเมฆ เป็นสถาปัตยกรรมแบบวิคตอเรียนที่ประดิษฐ์งดงาม ที่ได้รับอิทธิพลการก่อสร้างแบบตะวันตก ใช้ไม้สักทองทั้งหลังโดยมีพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ พระเจ้าน้องยาเธอเป็นผู้ออกแบบในการก่อสร้าง เป็นพระที่นั่งเรือนไม้ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์แต่แรกที่จะสร้างไว้เป็นที่ประทับเวลาเสด็จประพาสพักผ่อน แต่ต่อมาได้ใช้เป็นที่พักการตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2444 ถึงปีพุทธศักราช 2449

แผนผังแบบแปลนของพระที่นั่งเป็นรูปตัวอักษรแอลในภาษาอังกฤษ สร้างเป็นสองแฉก ตั้งฉากกัน แต่ละด้านยาว 60 เมตร เป็นอาคาร 3 ชั้น ใต้ถุนสูง ฝาเพ็ญม เสาปูน มีประตูติดต่อกัน ตลอดทุกห้อง มีห้องรวมทั้งสิ้น 31 ห้อง ส่วนกว้างที่สุดวัดได้ 35 เมตร ส่วนกว้างทั่วไป 15 เมตร ส่วนสูงถึงเพดานชั้นสามสูง 20 เมตร ถึงปลายยอดหลังคาแหลม 25 เมตร ที่ตั้งองค์พระที่นั่งคล้าย เป็นเกาะล้อมด้วยคลองทั้ง 4 ด้าน คือคลองคาบแผ่นกระจากด้านทิศเหนือ ครองรางเงินด้านทิศตะวันตก คลองร่องไม้หอมด้านทิศตะวันออก และคลองอ่างหยกอันงดงามด้านทิศใต้

องค์พระที่นั่งเป็นสถาปัตยกรรมอันงดงาม ประดับด้วยลวดลายไม้แกะสลักแบบชนมบัซซิง ตามหน้าจั่ว คอสองและเชิงชาย ห้องต่าง ๆ ภายในองค์พระที่นั่ง แบ่งออกตามสัณฐานในได้เป็น 5 หมู่สี่ คือ หมู่ห้องสีฟ้า สีเขียว สีขาว สีลูกพีช และสีชมพู ปลายสุดด้านทิศตะวันตก สร้างเป็นโดมแปดเหลี่ยม และใช้เป็นที่พักส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งประกอบด้วยห้องบรรทม ห้องทรงงาน ห้องแต่งพระองค์ และห้องทรงแบบยุโรปบนชั้นบนสุด ส่วนห้องแปดเหลี่ยมสองชั้นถัดลงมาทรงใช้เป็นห้องสำราญพระราชอิริยาบถ

แนวความคิดในการก่อสร้างสันนิษฐานว่าแนวพระราชดำริในการก่อสร้างมีขึ้นหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จกลับจากการเยือนยุโรป ประกอบกับทรงพบวาทะบรรยายในพระบรมมหาราชวังร้อน และมีพระที่นั่งและอาคารอยู่หลายองค์ด้วยกัน จึงโปรดเกล้าฯ ที่จะให้มีที่ประทับนอกอาณาเขตพระบรมมหาราชวัง แบบทางยุโรป

ตามที่ทราบแล้วว่า พระที่นั่งองค์นี้เป็นที่ประทับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2444 - 2449 เพราะเมื่อการก่อสร้างพระที่นั่งอัมพรสถาน ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นภายในบริเวณเดียวกันแล้วเสร็จ ก็ได้ทรงแปรพระราชฐานไปประทับ จนเสด็จสู่สวรรคาลัย ในปีพุทธศักราช 2453

เป็นที่น่าสังเกตว่า ภายในบริเวณพระราชวังดุสิต นอกจากพระที่นั่งวิมานเมฆและพระที่นั่งอัมพรสถานแล้ว ยังมีพระที่นั่งและตำหนักอื่น ๆ อีกหลายองค์ เพื่อโปรดให้เป็นที่พักของเจ้านายฝ่ายใน เช่นพระที่นั่งอภิเศกดุสิต ซึ่งทรงใช้เป็นที่พักขุนเสนาบดี และใช้ในพระราชพิธีพระราชทานเลี้ยงประจำปี นอกจากนี้ยังมีตำหนักอื่น ๆ อีกเช่นพระตำหนักสวนหงส์ ซึ่งทรงพระราชทานให้เป็นที่พักของสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ตำหนักสวนฝรั่งกังไส ที่พักของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี

การซ่อมแซมทำนุบำรุง

เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ณ พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ในปลายรัชกาลที่ 5 มีปรากฏอยู่ในเอกสารจดหมายเหตุหลายฉบับ จากเอกสารเหล่านี้สะท้อนให้เห็นน้ำพระทัยและพระราชอัธยาศัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เป็นอย่างดี เป็นต้นว่า ทรงเอาพระทัยใส่ในกิจการบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ประดุงพอบ้านที่มีความละเอียดรอบคอบ ดังเห็นได้จากการที่ทรงมีพระราชกระแสสั่งการซ่อมแซม แก้ไขทำนุบำรุงพระที่นั่งวิมานเมฆ ด้วยพระองค์เองบางครั้งทรงแนะนำวิธีแก้ไขให้แก่กรมวัง ผู้รับสนองพระราชบัญชา พระที่นั่งวิมานเมฆในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อาจเรียกได้ว่าเป็นการ “อยู่ไป ปรับไป” ด้วยเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ต่อเติมและป้องกันให้เป็นที่สำคัญพระราชฤทัยและเพื่อให้พระมเหสี พระราชโอรสและพระราชธิดา ฯลฯ ที่ประทับอยู่ได้นั้นทรงได้รับความสะดวกสบายยิ่งขึ้นนับเป็นเครื่องแสดงถึงน้ำพระทัยที่ทรงห่วงใยทุกข์สุขของผู้ใกล้ชิด

การบูรณะซ่อมแซม นอกจากจะมีในรัชสมัยของรัชกาลที่ 5 แล้ว ยังมีในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 หลังจากสิ้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้านายฝ่ายในและข้าราชการบริพารทั้งหลายที่ประทับในพระราชวังดุสิตต้องกลับไปประทับในพระบรมมหาราชวังตามโบราณราชประเพณี นับแต่นั้นมาองค์พระที่นั่งก็เริ่มทรุดโทรมลง ได้มีการซ่อมแซมอีกครั้ง ในสมัยรัชกาลที่ 6 มีการซ่อมพระที่นั่งและบริเวณโดยรอบหลายประการ

หนึ่งในตอนปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจี พระวรราชชายา มาประทับอยู่ที่พระที่นั่งวิมานเมฆ ราวปีพุทธศักราช 2467 จนพระองค์เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2468 พระวรราชชายา จึงทรงย้ายออกจากพระที่นั่งวิมานเมฆไปประทับที่พระตำหนักสวนหงส์ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณทิศเหนือพระราชวังดุสิต

นับแต่นั้นเป็นต้นมา พระที่นั่งวิมานเมฆก็ถูกปิดร้าง ใช้เป็นที่เก็บรักษาพัสดุของสำนักพระราชวัง ระหว่างนั้นได้มีการสร้างและบูรณะสิ่งชำรุดต่าง ๆ อีกเล็กน้อยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7

การซ่อมแซมบูรณะครั้งใหญ่ เนื่องในมหามงคลสมัยสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี ในปีพุทธศักราช 2525 ด้วยพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมีพระราชเสาวนีย์โปรดเกล้าฯ ให้สำนักพระราชวังดำเนินการบูรณะซ่อมแซมพระที่นั่งวิมานเมฆ เพื่อจัดเป็นพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากทรงสำรวจพบว่าเป็นพระที่นั่งที่สร้างด้วยไม้สักทองทั้งองค์ ลักษณะทางสถาปัตยกรรมงดงามปราณีต เป็นเลิศหาที่เปรียบได้ยาก และยังมีภาพถ่ายฝีพระหัตถ์รวมทั้งศิลปวัตถุของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงสะสมไว้อยู่เป็นจำนวนมาก จึงทรงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตซ่อมแซมให้มั่นคง เพื่อเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักแก่นุชนรุ่นหลังและเป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติสืบไป

หลังจากการซ่อมแซมพระที่นั่งที่เป็นที่เรียบร้อยแล้วได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้พระที่นั่งวิมานเมฆจัดงาน 200 ปี แห่งสายสัมพันธ์ขึ้น และพระราชทานวโรกาสให้เปิดพระที่นั่งฯ ออกสู่สายตาประชาชนโดยทั่วไปเป็นครั้งแรก

ประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบัน

นอกจากพระที่นั่งวิมานเมฆ จะเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ส่วนพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นการถาวรมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2528 จนถึงปัจจุบัน โดยเปิดให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 9.30 – 15.15 น. พระที่นั่งองค์นี้ยังใช้เป็นที่พักรับรองพระราชอาคันตุกะ และ ประมุขของประเทศต่าง ๆ ในคราวเสด็จเยือนประเทศไทยในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนเป็นที่รับรองแขกพิเศษของรัฐบาล และ บุคคลสำคัญของโลกที่มาเยือนประเทศไทย

โครงสร้างและสถาปัตยกรรมและความงดงามวิจิตรขององค์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต สะท้อนให้เห็นสังคมแบบไทยและวัฒนธรรมไทยในอดีต รวมถึงศิลปะหัตถศิลป์ของสมาชิกมูลนิธิส่งเสริมศูนย์ศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งทางศิลปะ ความภาคภูมิใจทางวัฒนธรรมประเพณี ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมหนึ่งในความภูมิใจเอกลักษณ์ของชาติไทยที่ละเอียดอ่อน เครื่องใช้ส่วนพระองค์ที่จัดแสดง ศิลปวัตถุ พระพุทธรูปปางต่าง ๆ จิตรกรรมภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงพระราชอิริยาบถต่าง ๆ ในขณะทรงภาพ ศิลปวัตถุที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9

พระตำหนักต่าง ๆ และอาคารภายในพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ

1. ตำหนักพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุษบันบัวผัน

เป็นตำหนักที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชทานพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุษบันบัวผัน พระชนนีษฐา ปัจจุบันจัดแสดงภาพถ่ายฝีพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลปัจจุบันซึ่งโปรดเกล้าฯ พระราชทานมาจัดแสดง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระราชหฤทัยอย่างจริงจังในงานศิลปะการถ่ายภาพ มาแต่ครั้งทรงพระเยาว์ และทรงพระปรีชาสามารถในการถ่ายภาพ ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ที่นำมาจัดแสดง สะท้อนให้เห็นทั้งพระอัจฉริยภาพด้านศิลปะ และพระราชหฤทัยที่ทรงทุ่มเท เพื่อการพัฒนาความเป็นอยู่ของพสกนิกรทั่วทุกภาคของประเทศ

2. ตำหนักพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอรไทยเทพกัญญา

ตำหนักหลังนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชทาน พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอรไทยเทพกัญญา พระชนนีษฐา ปัจจุบันจัดแสดง

พระภูษา และผ้าโบราณโดยนำผ้าในพระราชสำนัก ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อาทิ ผ้ายกไหมเขี้ยวไฮ้ ผ้าอัตลัด ผ้ายกทอง ผ้าต่วน ผ้าปุม ผ้าลายขลุ่ย และด้วยพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าไหมของมูลนิธิศิลปาชีพมาจัดแสดง

3. พระตำหนักวังสวนกุหลาบ

เดิมเป็นวังที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าฟ้าอภัยวงศ์เดชาวุธ กรมหลวงนครราชสีมา พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ซึ่งเสด็จมาประทับอยู่ที่วังนี้ตราบสิ้นพระชนม์ ในพุทธศักราช 2467 ปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์มาจัดแสดงภายในพระตำหนักนี้

4. ตำหนักสวนฝรั่งกังไส (อาคารเครื่องราชูปโภค 1)

เดิมเป็นที่ประทับของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน หลังคาปั้นหย่า สร้างขึ้นในปีพุทธศักราช 2451 แล้วเสร็จในปีถัดมา ปัจจุบันภายในตำหนักเปิดเป็นอาคารจัดแสดงภาพสีน้ำมัน และเครื่องราชูปโภคต่างๆ เช่น เครื่องขมสายหักทองขวาง พระที่นั่งกงเรือ บุษบก ฯลฯ และพระสาทิสลักษณ์ของพระบรมวงศานุวงศ์หลายพระองค์

5. พระตำหนักสวนหงส์

พระตำหนักสวนหงส์เป็นพระตำหนักเรือนไม้สองชั้น ตามเชิงชายระเบียงและคอสองประดับด้วยลวดลายไม้แกะสลักพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สร้างพระราชทานสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า (สมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนาพระบรมราชเทวี) ซึ่งเสด็จมาประทับที่พระตำหนักนี้เมื่อปีพุทธศักราช 2445 ถึงปีพุทธศักราช 2453 ปัจจุบันภายในพระตำหนักสวนหงส์จัดเป็นอาคารจัดแสดงภาพงานพระราชพิธีโบราณต่างๆ เช่น พระราชพิธีสมโภชเดือนขึ้นพระอู่ พระราชพิธีเสด็จสถลมารคและชลมารค พระราชพิธีตรียัมปวาย นอกจากนี้ยังจัดแสดงพระบรมฉายาลักษณ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์สยามมกุฎราชกุมารฯ ภาพงานพระราชพิธีเหล่านี้ถือเป็นภาพที่มีค่าทางประวัติศาสตร์

6. ตำหนักสวนบัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างตำหนักสวนบัวขึ้น เพื่อพระราชทานแด่พระวิมาดาเธอพระองค์เจ้าสายสวลีภิรมย์ กรมพระสุทธาสินีนาฏ ปิยมหาราชปดิวรัดา พระอัครชายาเธอ ซึ่งทรงกำกับดูแลพระเครื่องต้น เนื่องจากทรงมีพระปรีชาด้านการปรุงอาหารทั้งเครื่องคาว เครื่องหวาน ปัจจุบันตำหนักสวนบัวเปิดเป็นอาคารจัดแสดงศิลปวัตถุ ซึ่งมีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา และในวโรกาส ต่างๆ

7. ตำหนักหอ

เป็นตำหนักแรกในวังบางขุนพรหม ซึ่งเป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้เป็นที่พักประทับภายหลังการอภิเษกสมรสกับหม่อมเจ้าประสงค์สม ไชยยันต์ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พุทธศักราช 2446 ในปีพุทธศักราช 2541 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน มีพระราชดำริ ให้รื้อย้ายตำหนักหอจากวังสุโขทัยมาปลูกสร้าง ณ พระราชวังดุสิต ปัจจุบันภายในตำหนักหอใช้เป็นที่พักจัดแสดงของใช้ส่วนพระองค์สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ซึ่งอัญเชิญมาจากวังสุโขทัย และจัดแสดงศิลปวัตถุเครื่องปั้นดินเผาสมัยสุโขทัย และอยุธยาที่จมอยู่ใต้ทะเลแถบตะวันออก และทางใต้ของประเทศไทย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เปิดเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2542

8. พระตำหนักสวนสี่ฤดู

เดิมเป็นตำหนักที่ประทับของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระอัครมเหสีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร นอกจากนี้ พระตำหนักแห่งนี้ยังเคยเป็นที่ประทับของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ขณะทรงพระเยาว์ได้เข้าเฝ้าฯ ถวายตัวเป็นข้าหลวงในสมเด็จพระเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ ปัจจุบันพระตำหนักสวนสี่ฤดูจัดแสดงศิลปวัตถุ ที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในปีพุทธศักราช 2539 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ เปิดเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2540

9. ตำหนักพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวรเสรฐสุดา

ตำหนักหลังนี้เป็นที่ประทับของกรมหลวงวรเสรฐสุดา พระราชธิดา ในรัชกาลที่ 3 ซึ่งเป็นผู้อภิบาลสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี สมเด็จพระราชชนนีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปัจจุบันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานศิลปวัตถุวัฒนธรรมบ้านเชียงซึ่งเป็นวัฒนธรรมของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือขอประเทศไทย มาจัดแสดง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เปิดเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2542

10. ตำหนักพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอรุณวดี

เดิมเป็นที่ประทับของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอรุณวดี ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชทานพระชนิษฐา ปัจจุบันเป็นอีกตำหนักหนึ่งที่พักจัดแสดงภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ซึ่งพระราชทานมาจัดแสดง อาทิ พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะทรงดนตรี พระบรมฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระราชโอรส และพระราชธิดา

11. ตำหนักพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพวงสร้อยสอางค์

ตำหนักหลังนี้เดิมเป็นที่ประทับของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพวงสร้อยสอางค์ พระขนิษฐาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปัจจุบันจัดแสดงนาฬิกาโบราณและของที่ระลึกจากต่างประเทศ นาฬิกาโบราณที่นำมาจัดแสดงนี้ เป็นนาฬิกาที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ทรงซื้อมาจากต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ เยอรมนีและสหรัฐอเมริกา บางเรือนเป็นนาฬิกาที่ทรงสั่งทำพิเศษและยังมีนาฬิกาที่พระบรมวงศานุวงศ์ และบุคคลต่างๆ นำขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายอีกด้วย

12. พระที่นั่งอภิเศกดุสิต

พระที่นั่งอภิเศกดุสิต สร้างขึ้นในปีพุทธศักราช 2446 แล้วเสร็จในปีพุทธศักราช 2447 ใช้เป็นท้องพระโรงของพระราชวังดุสิต ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของพระที่นั่งวิมานเมฆ มีคลองร่องไม้หอมกั้นระหว่างพระที่นั่งทั้งสององค์ พระที่นั่งองค์นี้เป็นพระที่นั่งชั้นเดียว ประดับด้วยลวดลายฉลุไม้เรียกว่าลายบุหงา นอกจากนั้นยังประดับกระจกสีและลวดลายปูนปั้นที่หน้าบัน ทำให้พระที่นั่งองค์นี้เป็นพระที่นั่งที่มีเอกลักษณ์และความงดงามอย่างยิ่ง เป็นลักษณะสถาปัตยกรรมแบบมัวร์ ปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้บูรณะพระที่นั่งองค์นี้เพื่อเป็นอาคารจัดแสดงงานศิลปหัตถกรรมของสมาชิกมูลนิธิศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และได้เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานเปิดเมื่อวันที่ 20 มกราคม พุทธศักราช 2536

13. อาคารรถม้าพระที่นั่ง 1 และ 3

อาคารสองหลังนี้ตั้งอยู่ใกล้กับพระตำหนักสวนหงส์ ปัจจุบันจัดแสดงรถม้าพระที่นั่ง โดยอัญเชิญรถม้าพระที่นั่งที่ใช้ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มาจัดแสดงทั้งสิ้น 23 องค์ เช่น รถม้าพระที่นั่งแบบพอสดีเลียน แลนด์ เป็นรถม้าพระที่นั่งแบบสองตอนจากประเทศอังกฤษ เคยใช้ในงานพระราชพิธีกรฐินหลวงหรือเสด็จ งานพระราชพิธีต่างๆ รถม้าพระที่นั่งแบบสเตทโคชที่เคยทรงใช้ในคราวเสด็จฯ เปิดประชุมรัฐสภา อาคารรถม้าพระที่นั่งเปิดให้ประชาชนเข้าชมเป็นครั้งแรกเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2535

14. อาคารจัดแสดงเครื่องราชูปโภค 2

เป็นอาคารที่สร้างและเปิดเป็นครั้งแรก เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2535 ปัจจุบันจัดแสดงเครื่องราชูปโภค เช่น พระวอจตุรมุข พระวอประเทียบ มณฑปเพลิง

ที่ตั้งและการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ

พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ ตั้งแต่อยู่ที่ถนนราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 0 2628 6300 โทรสาร 0 2281 6880 เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวัน ตั้งแต่ เวลา 09.30 – 15.16.30 น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ เฉพาะองค์พระที่นั่งวิมานเมฆ เปิดให้เข้าชมเวลา 09.30 – 15.15 น.

การแสดงนาฏศิลป์ จะจัดแสดงวันละ 2 รอบ ในเวลา 10.30 น. และ 14.00 น. โดยนักท่องเที่ยวที่เข้าชมจะต้องแต่งกายสุภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ทุงและฟลาวเวอร์ (ทูลีพร ไกรเวียง. 2531 : 48 – 49; อ้างอิงจาก Toun & Flowers. 1978) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยว สวนสาธารณะของป่าในเมืองคุก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยสอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 630 คน พบว่านักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อพื้นที่และลักษณะของป่าไม้ตามธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่งร้อยละ 80 สถานภาพโดยทั่วไปตามธรรมชาติเป็นอันดับสองคิดเป็นร้อยละ 65 สำหรับด้านอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก สถานที่พักและการบริการอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50,55 และ 53 ตามลำดับ

เฮนดี และคณะ (Hendee; and Others. 1984: 60 - 64) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว จำนวน 140 คน ที่ไปท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าแถบตะวันตกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา 3 แห่ง โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ พบว่า นักท่องเที่ยว ร้อยละ 40 เห็นด้วยกับการจ่ายค่าธรรมเนียมในการเข้าไปท่องเที่ยว เพื่อจะได้มีเงินไปใช้ในการพัฒนาเพื่อบริการ บำรุงรักษา แต่ในเรื่องการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวและการส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาลงทุนเพื่อพัฒนา มีความเห็นด้วยน้อย ร้อยละ 10 และเห็นด้วยกับการลดผลกระทบในพื้นที่โดยวิธีการกระจายกลุ่มนักท่องเที่ยวมากกว่า

ลาสคูเรน (Lascurain. 1998: 111-112A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณอ่าวรีออร์คซ์ เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ประกอบการบริเวณอ่าวรีออร์คซ์ เมืองซิดนีย์ จำนวน 240 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอัตราส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ คือ ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การได้รับการอบรมการท่องเที่ยวหรือสุขภาพสิ่งแวดล้อม ระดับการศึกษาและการให้คุณค่าต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีผลต่อความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปาร์คเกอร์ (Parker. 1999: 1118-1119A) ได้ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของเยาวชนในเมืองยองเกอร์ (Younger) มลรัฐนิวยอร์ก (New York) ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยวโดยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน อายุระหว่าง 12-20 ปี จำนวน 480 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนทางเดียว โดยพิจารณาเกณฑ์ความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยวถูกต้องมากที่สุด จากการทดสอบทางสถิติพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กระทรวงการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมมัลดีฟส์ (Ministry of Tourism, Republic of Maldives. 2004: online) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประจำปี 2004 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวเกาะมัลดีฟส์ และเพื่อศึกษาแบบแผนการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายในระหว่างการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวเลือกเกาะมัลดีฟส์เป็นจุดหมายปลายทางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยวทางทะเลเป็นหลัก ทั้งนี้ร้อยละ 30 ของกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์นี้ เป็นกลุ่มที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการฮันนีมูน นอกเหนือจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล สปา และกิจกรรมเพื่อสุขภาพเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในปี 1999 ส่วนผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวพบว่า การให้บริการของสนามบินอยู่ในระดับดี มีความพึงพอใจในระดับมากต่อบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในเมืองเมล (Male) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของมัลดีฟส์ และมีความเห็นว่าบริการที่ได้รับมีความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเงินที่ใช้จ่ายไป โดยร้อยละ 95 จะแนะนำให้คนรู้จักเดินทางมาท่องเที่ยวที่มัลดีฟส์

งานวิจัยในประเทศไทย

สลักทุบ เตียวตระกูล (2539: บทคัดย่อ) ศึกษา ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : กรณีศึกษานักท่องเที่ยวเมืองพัทยา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาหาดเมือง พัทยา ส่วนใหญ่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณเมือง พัทยา ส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ ได้แก่ ความสะอาดของหาดทราย ความสะอาดของน้ำทะเล ความสะอาดของที่จอดรถ ฯลฯ นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากมีความพึงพอใจในเรื่องความกว้างของชายหาดและความเหมาะสมของแสงแดด ส่วนสิ่งที่ไม่พอใจเรื่องความสะอาดของชายหาด ความสะอาดของน้ำทะเล เป็นต้น ซึ่งตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อย ดังนั้น นักท่องเที่ยวที่มีอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ที่อยู่อาศัยและประสบการณ์เกี่ยวกับการเที่ยวชายหาดต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณหาดเมืองพัทยากันแตกต่างกัน

จิราพร กองทอง (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางไปมากที่สุด คือ สิ้นค้าราคาถูก กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไปเที่ยวบริเวณด่านช่องจอมเป็นครั้งแรก นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวพึงพอใจในความมีมิตรไมตรีของบุคคลในท้องถิ่นที่จอดรถเพียงพอ ห้องน้ำสะอาดพอใช้ ความซื่อสัตย์ในการคิดราคาอาหารและเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวส่วนมากเห็นว่าเป็นความปลอดภัย เมื่อไป ท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม

สุรีพร ภัทรพรณ์ (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระดับปานกลาง โดยมีความรู้เรื่องเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากกว่าความรู้เรื่องการจัดการ, การมีส่วนร่วมของประชาชน มีทัศนคติ ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เชิงบวก หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติของจังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันตามสถานภาพสมรส การศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สนธยา พลรัตน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็น และปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของสถานี่พัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าห้วยกุ่ม อำเภอกะเปอร์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ นักเรียน นักศึกษาที่เข้าค่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจาก 3 ค่าย จำนวน 150 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานี่พัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าห้วยกุ่ม จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ แบบสอบถามฉบับแรกเป็นแบบสอบถามประมาณค่า ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของ เยาวชนต่อการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 6 ด้าน ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการสังเกตโดยการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

เยาวชนโดยส่วนรวม เยาวชนค่ายโรงเรียนโนนหันวิทยายนและเยาวชนค่ายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเยาวชนค่ายโรงเรียนเทศบาลศรีมงคล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านสถานที่จัด กิจกรรมและเยาวชนค่ายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีความคิดเห็นทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ในการดำเนินกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า มีปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าเจ้าหน้าที่

ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญในเรื่องงานวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ

ธนภรณ์ เมทนีสุดดี (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีการใช้บริการสื่อวีดิทัศน์ ศึกษาเฉพาะกรณีวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหารมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสื่อวีดิทัศน์ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ และเกิดความต้องการเก็บประวัติการท่องเที่ยวของตนเอง และศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและรูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวต่อความ พึงพอใจในการใช้บริการสื่อวีดิทัศน์ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาชมวัดพระเชตุพน ฯ มีความพึงพอใจต่อการใช้บริการสื่อวีดิทัศน์ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลทำให้ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสื่อวีดิทัศน์แตกต่างกัน ได้แก่ สัญชาติ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา

อุษณีย์ ศรีภูมิ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในเขตฐานทัพเรือสัตหีบ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวในเขตฐานทัพเรือสัตหีบในระดับดีมาก ในเรื่องของความสะดวกในการเดินทาง ความสะดวกในการผ่านเข้าออก ความสวยงามของสภาพแวดล้อม การรักษาความสะอาดและการรักษาความปลอดภัยในระดับค่อนข้างดีในเรื่องการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ และการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลความคิดเห็นในเชิงบวก ดังนี้ การเยี่ยมชมศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล กิจกรรมค่ายพักแรม อาคารพิพิธภัณฑ์ทหารนาวิกโยธิน การเยี่ยมชมเรือรบหลวง ศูนย์อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล การทัศนศึกษาบริเวณอ่าวสัตหีบและกิจการสโมสรเรือใบ สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยด้านอายุ และระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีความเห็นต่อการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อาชีพ รายได้ที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศศิธร สามารถ (2545: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานเอกชน มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว พักค้างแรมในโรงแรม ใช้เวลาว่างวันหยุดตามเทศกาลในการเดินทาง ชอบกิจกรรมดำน้ำ/ชมปะการัง จำนวนเงินที่ใช้ในระหว่างท่องเที่ยว 4,001-5,000 บาท สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุด คือความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว พักอยู่ในกระบี่ประมาณ 3 - 5 วัน มีความตั้งใจว่าในอนาคตจะเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่อีกอย่างแน่นอน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ พึงพอใจกับความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่มีอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน และพฤติกรรมที่ต่างกันจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

นิภาพร หนูอักษร (2548: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต จำนวน 384 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความเห็นด้วยกับข้อความในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและด้านการบริหารจัดการโดยทั่วไปอยู่ในระดับมาก ในขณะที่มีความคิดเห็นด้วยกับข้อความในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น ทำให้พบว่ามีหลากหลายและผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ มากมายที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต เพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริการที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และเป็นประโยชน์ทางการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือโดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ประจำปีเดือนมกราคม 2548 จำนวน 85,753 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 36,780 คน และชาวต่างชาติ จำนวน 48,873 คน (ฝ่ายพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต. 2548.)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ในปี พ.ศ. 2548 โดยใช้ตารางเทียบขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970: 610) ที่ประชากรจำนวน 85,753 คน (ฝ่ายพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต. 2548) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 200 คน และชาวต่างชาติ 200 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความความคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาปัญหาและรวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทพิจารณาความเหมาะสมและถูกต้อง

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (อยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปลองใช้ (Try out) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .8248

3. นำแบบสอบถามไปใช้กับเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวโดยทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ และประเภทของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต แบ่งเป็นความคิดเห็น 4 ด้านคือ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรม/การแสดง เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

แบบสอบถามเป็น เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งแต่ละข้อกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
3.67 – 5.00	มาก
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อติดต่อขอหนังสืออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสืออนุญาตไปยื่นต่อสำนักพระราชวังเพื่อขอความร่วมมือในการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมาทั้งหมด จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส (Coding) ในแบบลงรหัส เพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
3. นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วไปบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลตามโปรแกรม SPSS for window version 11.5 (Statistical Package for Social Science) เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลตอนที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. นำข้อมูลตอนที่ 2 มาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) เป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
4. นำข้อมูลตอนที่ 3 มาสรุปแต่ละด้านและนำเสนอในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ (%)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 2.1 ทดสอบค่าที (t-test)
 - 2.2 ทดสอบค่าเอฟ (F-test)
 - 2.3 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ กรณีที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

3. สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 3.1 การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง (validity)
 - 3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ผู้วิจัยแบ่งวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน และเพื่อให้เกิดความหมายที่ตรงกันผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรในการวิเคราะห์ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
%	แทน ร้อยละ
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงความถี่แบบที (t-distribution)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
p	แทน ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
*	แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่รวบรวมได้โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 200 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 200 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพและประเภทของนักท่องเที่ยว โดยแจกแจงเป็นค่าร้อยละนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏตามตาราง 1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรม/การแสดง โดยแจกแจงเป็นค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏตามตาราง 2 – 3

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพและประเภทของนักท่องเที่ยว โดยทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อผลการทดสอบพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏตามตาราง 4 - 10

ตอนที่ 4 นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น มาสรุปและนำเสนอประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ อาชีพและประเภทของนักท่องเที่ยว โดยแจกแจงเป็นคำร้อยละ ดังปรากฏตามตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 จำนวนและคำร้อยละของนักท่องเที่ยวจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ และประเภทของนักท่องเที่ยว

ตัวแปร		จำนวนคน (n)	ร้อยละ (%)
เพศ	ชาย	174	43.50
	หญิง	226	56.50
	รวม	400	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	92	23.00
	ระหว่าง 21 – 40 ปี	155	38.80
	41 ปีขึ้นไป	153	38.20
	รวม	400	100.00
อาชีพ	นักเรียน นิสิต นักศึกษา	85	21.20
	รับราชการ	134	33.50
	พนักงานองค์กรของเอกชน	85	21.30
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	74	18.50
	อื่น ๆ	22	5.50
	รวม	400	100.00
ประเภทของนักท่องเที่ยว	ไทย	200	50.00
	ต่างชาติ	200	50.00
รวม		400	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า ลักษณะข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.50 และชาย คิดเป็นร้อยละ 43.50

อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวมีอายุระหว่าง 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.80 รองลงมาคืออายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.20 และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.00

อาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมาคือ พนักงานองค์กรของเอกชน ร้อยละ 21.30 นักเรียนนิสิต นักศึกษา ร้อยละ 21.20 ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 18.50 และ ประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 5.50

ประเภทของนักท่องเที่ยว คือ ชาวไทยและต่างชาติ แต่ละประเภทคิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรม/การแสดง แบ่งตามประเภทของนักท่องเที่ยว โดยการแจกแจงเป็นค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุและอาชีพ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏตามตาราง 2 - 3

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ จำแนกเป็นรายข้อ (n = 400)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการจัดการและดำเนินการ</u>			
1. มีการจัดระเบียบในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ ได้อย่างเหมาะสม	3.81	.720	มาก
2. การติดต่อประสานงานเพื่อเข้าชมมีความสะดวกรวดเร็ว	3.48	.788	ปานกลาง
3. ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมมีความเหมาะสม	3.46	.663	ปานกลาง
4. มีมาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม	3.67	.802	มาก
5. ท่านสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ฯ ได้ง่าย	3.42	.827	ปานกลาง
6. มีเอกสาร แผ่นพับหรือข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ฯ ที่นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาเพื่อประกอบการเข้าชมได้อย่างสะดวก	3.42	.866	ปานกลาง
7. การจัดวางตำแหน่งแผนผังอาคารมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม	3.48	.825	ปานกลาง
8. การจัดลำดับการชมพระที่นั่งและตำหนักอื่น ๆ มีความเหมาะสม	3.41	.824	ปานกลาง
9. การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเข้าชมมีความเหมาะสมและเสมอภาค	3.57	.795	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
10. มีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าชม และการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว	3.52	.862	ปานกลาง
รวม	3.53	.797	ปานกลาง
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ			
1. มีบุคลากรให้บริการด้านการท่องเที่ยวเพียงพอ	3.23	.822	ปานกลาง
2. บุคลากรมีธรรมาจริยธรรมที่ดีต่อนักท่องเที่ยว	3.47	.714	ปานกลาง
3. บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี	3.36	.781	ปานกลาง
4. บุคลากรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวระหว่างเข้าชมแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม	3.49	.736	ปานกลาง
5. บุคลากรปฏิบัติตัวระหว่างการเข้าชมได้อย่างเหมาะสม	3.64	.683	ปานกลาง
6. บุคลากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างลึกซึ้ง	3.35	.760	ปานกลาง
7. มีการสร้างบรรยากาศในการชมได้เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาการเข้าชมพิพิธภัณฑ์	3.52	.722	ปานกลาง
8. บุคลากรให้การบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างเสมอภาคกัน	3.43	.763	ปานกลาง
9. บุคลิกภาพและการแต่งกายของบุคลากรมีความสุภาพและเหมาะสมแก่การให้บริการ	3.51	.776	ปานกลาง
10. บุคลากรมีความสามารถในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยและชาวต่างชาติได้ดี	3.31	.735	ปานกลาง
รวม	3.44	.749	ปานกลาง
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. สถานที่มีความสะอาด เหมาะแก่การท่องเที่ยว	3.79	.764	มาก
2. มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศดี เหมาะแก่การท่องเที่ยว	3.89	.777	มาก
3. มีสถานที่บริการจอดรถเพียงพอ	3.31	.880	ปานกลาง
4. สถานที่บริการจอดรถมีความสะดวกแก่การเดินทางเข้าชมพิพิธภัณฑ์	3.23	.846	ปานกลาง
5. มีห้องน้ำบริการอย่างทั่วถึง และถูกสุขลักษณะ	3.14	.958	ปานกลาง
6. มีร้านบริการอาหาร เครื่องดื่ม อย่างเพียงพอ เหมาะสม	3.00	.662	ปานกลาง
7. ร้านบริการจำหน่ายของที่ระลึกมีความเหมาะสม ทั้งในด้านราคาและคุณภาพ	2.98	.771	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
8. มีร้านจำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์ เกี่ยวกับภาพถ่ายอย่างเพียงพอ	2.85	.844	ปานกลาง
9. การจัดการบริการสถานที่รับฝากสิ่งของมีความเหมาะสมและปลอดภัย	3.50	.772	ปานกลาง
10. การจัดการบริการเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายในการเข้าชมมีความเหมาะสม และสะดวก	3.46	.860	ปานกลาง
รวม	3.46	.863	ปานกลาง
ด้านกิจกรรม/การแสดง			
1. ควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และหมู่พระตำหนักต่าง ๆ	3.25	1.036	ปานกลาง
2. ควรมีการจัดแสดงนาฏศิลป์ไทย นอกเหนือจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และหมู่พระตำหนักต่าง ๆ	3.21	1.053	ปานกลาง
3. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว	3.10	1.024	ปานกลาง
4. ควรมีการจัดกิจกรรม / การแสดง ทุกวันที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม	2.98	1.046	ปานกลาง
5. ควรมีการจัดกิจกรรม/การแสดง เฉพาะในวันสำคัญที่มีการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม	3.27	1.109	ปานกลาง
6. ไม่ควรมีการจัดกิจกรรม / การแสดง	2.37	1.117	ปานกลาง
รวม	2.67	1.177	ปานกลาง
รวมความคิดเห็น	3.36	.859	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .859) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการจัดและดำเนินการ นักท่องเที่ยวมีความความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .797) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 มีการจัดระเบียบในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ได้อย่างเหมาะสม และข้อที่ 4 มีมาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .720 และ $\bar{X} = 3.67$, S.D. = .802) ตามลำดับ

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = .749)

ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวมีความความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .863) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1 สถานที่มีความสะอาดเหมาะสมแก่การท่องเที่ยว และข้อที่ 2 มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศดีเหมาะสมแก่การท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = .764 และ $\bar{X} = 3.79$, S.D. = .777) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรม/การแสดง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .859)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามเพศ (n = 400)

ความคิดเห็น	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	ชาย	174	3.47	.791	ปานกลาง
	หญิง	226	3.56	.835	ปานกลาง
	รวม	400	3.53	.797	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ชาย	174	3.31	.726	ปานกลาง
	หญิง	226	3.51	.773	ปานกลาง
	รวม	400	3.44	.749	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	ชาย	174	3.51	.845	ปานกลาง
	หญิง	226	3.42	.877	ปานกลาง
	รวม	400	3.46	.863	ปานกลาง
4. ด้านกิจกรรม/การแสดง	ชาย	174	2.53	1.181	ปานกลาง
	หญิง	226	2.77	1.165	ปานกลาง
	รวม	400	2.67	1.177	ปานกลาง
รวมความคิดเห็น	ชาย	174	3.21	.911	ปานกลาง
	หญิง	226	3.28	.906	ปานกลาง
	รวม	400	3.36	.859	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้านการจัดการและดำเนินการมากที่สุด ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .797) รองลงมาคือด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .863) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = .749) และด้านกิจกรรม/การแสดง ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 1.177) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ และประเภทของนักท่องเที่ยว โดยทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อผลการทดสอบพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏ ตามตาราง 4 - 10

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามเพศ (n = 400)

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	ชาย (n = 174)		หญิง (n = 226)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	3.47	.791	3.56	.835	-1.029	.304
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.31	.726	3.51	.773	.008	.993
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.51	.845	3.42	.877	1.032	.303
4. ด้านกิจกรรม/การแสดง	2.53	1.181	2.77	1.165	-2.029*	.043
รวม	3.21	.911	3.28	.906	-.504	.401

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชม พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามอายุ (n = 400)

ความคิดเห็น	อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	< 20	92	3.42	.745	ปานกลาง
	21-40	155	3.55	.876	ปานกลาง
	> 41	153	3.56	.909	ปานกลาง
	รวม	400	3.53	.797	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	< 20	92	3.37	.722	ปานกลาง
	21-40	155	3.30	.757	ปานกลาง
	> 41	153	3.29	.723	ปานกลาง
	รวม	400	3.44	.749	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	< 20	92	3.42	.774	ปานกลาง
	21-40	155	3.50	.893	ปานกลาง
	> 41	153	3.42	.886	ปานกลาง
	รวม	400	3.46	.863	ปานกลาง
4. ด้านกิจกรรม/การแสดง	< 20	92	2.62	1.175	ปานกลาง
	21-40	155	2.61	1.170	ปานกลาง
	> 41	153	2.76	1.187	ปานกลาง
	รวม	400	2.67	1.177	ปานกลาง
รวมความคิดเห็น	< 20	92	3.21	.854	ปานกลาง
	21-40	155	3.24	.924	ปานกลาง
	> 41	153	3.26	.926	ปานกลาง
	รวม	400	3.36	.859	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .859) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้านการจัดการและดำเนินการมากที่สุด ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .797) รองลงมาคือด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .863) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = .749) และด้านกิจกรรม/การแสดง ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 1.177) ตามลำดับ

ตาราง 6 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.286	.643	.867	.421
	ภายในกลุ่ม	397	294.411	.742		
	รวม	399	295.698			
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.430	.215	.397	.672
	ภายในกลุ่ม	397	215.130	.542		
	รวม	399	215.560			
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่ง อำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	.589	.294	.394	.675
	ภายในกลุ่ม	397	296.601	.747		
	รวม	399	297.190			
4. ด้านกิจกรรม/การแสดง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.929	.964	.695	.499
	ภายในกลุ่ม	397	550.511	1.387		
	รวม	399	552.440			
รวมความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.066	.530	.610	.567
	ภายในกลุ่ม	397	339.163	.854		
	รวม	399	340.229			

จากตาราง 6 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ (n = 400)

ความคิดเห็น	อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการจัดการและ ดำเนินการ	นักเรียน นิสิตฯ	85	3.40	.759	ปานกลาง
	รับราชการ	134	3.72	.791	มาก
	พนักงานเอกชน	85	3.39	.860	ปานกลาง
	ธุรกิจส่วนตัว	74	3.38	.887	ปานกลาง
	อื่น ๆ	22	3.91	1.231	มาก
	รวม	400	3.53	.797	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	นักเรียน นิสิตฯ	85	3.34	.780	ปานกลาง
	รับราชการ	134	3.36	.719	ปานกลาง
	พนักงานเอกชน	85	3.29	.669	ปานกลาง
	ธุรกิจส่วนตัว	74	3.18	.765	ปานกลาง
	อื่น ๆ	22	3.41	.796	ปานกลาง
	รวม	400	3.44	.749	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	นักเรียน นิสิตฯ	85	3.47	.765	ปานกลาง
	รับราชการ	134	3.48	.820	ปานกลาง
	พนักงานเอกชน	85	3.41	.835	ปานกลาง
	ธุรกิจส่วนตัว	74	3.31	.950	ปานกลาง
	อื่น ๆ	22	3.91	1.151	ปานกลาง
	รวม	400	3.46	.863	ปานกลาง
4. ด้านกิจกรรม/การแสดง	นักเรียน นิสิตฯ	85	2.73	1.127	ปานกลาง
	รับราชการ	134	2.66	1.269	ปานกลาง
	พนักงานเอกชน	85	2.79	1.156	ปานกลาง
	ธุรกิจส่วนตัว	74	2.64	1.041	ปานกลาง
	อื่น ๆ	22	2.18	1.259	ปานกลาง
	รวม	400	2.67	1.177	ปานกลาง
รวมความคิดเห็น	นักเรียน นิสิตฯ	85	3.24	.858	ปานกลาง
	รับราชการ	134	3.30	.900	ปานกลาง
	พนักงานเอกชน	85	3.22	.880	ปานกลาง
	ธุรกิจส่วนตัว	74	3.13	.911	ปานกลาง
	อื่น ๆ	22	3.35	1.109	ปานกลาง
	รวม	400	3.36	.859	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .859) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้านการจัดการและดำเนินการมากที่สุด ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .797) รองลงมาคือด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .863) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = .749) และด้านกิจกรรม/การแสดง ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 1.177) ตามลำดับ ยกเว้นด้านการจัดการและดำเนินการ นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับราชการและอื่นๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .791 และ $\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.231) ตามลำดับ

ตาราง 8 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

ความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการจัดการและ ดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	4	12.662	3.165	4.418	.060
	ภายในกลุ่ม	395	283.036	.717		
	รวม	399	295.697			
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.967	.492	.909	.458
	ภายในกลุ่ม	395	213.593	.541		
	รวม	399	215.560			
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	6.323	1.581	2.147	.074
	ภายในกลุ่ม	395	290.867	.736		
	รวม	399	297.190			
4. ด้านกิจกรรม/การแสดง	ระหว่างกลุ่ม	4	6.845	1.711	1.239	.294
	ภายในกลุ่ม	395	545.595	1.381		
	รวม	399	552.440			
รวมความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	4	6.949	1.738	2.178	.222
	ภายในกลุ่ม	395	333.273	.844		
	รวม	399	340.222			

จากตาราง 8 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ จำแนกเป็นรายข้อ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	ชาวไทย (n = 200)			ชาวต่างชาติ (n = 200)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการจัดการและดำเนินการ						
1. มีการจัดระเบียบในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ได้อย่างเหมาะสม	3.63	.698	ปานกลาง	3.99	.698	มาก
2. การติดต่อประสานงานเพื่อเข้าชมมีความสะดวกรวดเร็ว	3.30	.801	ปานกลาง	3.66	.733	ปานกลาง
3. ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมมีความเหมาะสม	3.43	.645	ปานกลาง	3.46	.680	ปานกลาง
4. มีมาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม	3.55	.788	ปานกลาง	3.79	.801	มาก
5. ท่านสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ ได้ง่าย	3.30	.788	ปานกลาง	3.54	.850	ปานกลาง
6. มีเอกสาร แผ่นพับหรือข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ ที่นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาเพื่อประกอบการเข้าชมได้อย่างสะดวก	3.31	.823	ปานกลาง	3.52	.896	ปานกลาง
7. การจัดวางตำแหน่งแผนผังอาคารมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม	3.38	.842	ปานกลาง	3.58	.798	ปานกลาง
8. การจัดลำดับการชมพระที่นั่งและตำหนักอื่น ๆ มีความเหมาะสม	3.29	.787	ปานกลาง	3.54	.844	ปานกลาง
9. การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเข้าชมมีความเหมาะสมและเสมอภาค	3.35	.735	ปานกลาง	3.79	.793	มาก
10. มีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าชมและการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว	3.30	.838	ปานกลาง	3.76	.822	มาก
รวม	3.37	.775	ปานกลาง	3.66	.792	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	ชาวไทย (n = 200)			ชาวต่างชาติ (n = 200)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ						
1. มีบุคลากรให้บริการด้านการท่องเที่ยวเพียงพอ	3.17	.849	ปานกลาง	3.30	.789	ปานกลาง
2. บุคลากรมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีต่อนักท่องเที่ยว	3.40	.737	ปานกลาง	3.54	.686	ปานกลาง
3. บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี	3.29	.804	ปานกลาง	3.43	.753	ปานกลาง
4. บุคลากรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวระหว่างเข้าชมแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม	3.44	.713	ปานกลาง	3.54	.756	ปานกลาง
5. บุคลากรปฏิบัติตัวระหว่างการนำชมได้อย่างเหมาะสม	3.46	.648	ปานกลาง	3.83	.666	มาก
6. บุคลากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างลึกซึ้ง	3.26	.765	ปานกลาง	3.44	.747	ปานกลาง
7. มีการสร้างบรรยากาศในการชมได้เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาการเข้าชมพิพิธภัณฑ์	3.30	.728	ปานกลาง	3.75	.640	มาก
8. บุคลากรให้การบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างเสมอภาคกัน	3.33	.725	ปานกลาง	3.53	.789	ปานกลาง
9. บุคลิกภาพและการแต่งกายของบุคลากรมีความสุภาพและเหมาะสมแก่การให้บริการ	3.39	.755	ปานกลาง	3.63	.779	ปานกลาง
10. บุคลากรมีความสามารถในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้ดี	3.26	.695	ปานกลาง	3.37	.771	ปานกลาง
รวม	3.32	.742	ปานกลาง	3.54	.738	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	ชาวไทย (n = 200)			ชาวต่างชาติ (n = 200)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก						
สะดวก						
1. สถานที่มีความสะอาด เหมาะแก่การท่องเที่ยว	3.63	.786	ปานกลาง	3.95	.707	มาก
2. มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศดี เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว	3.68	.825	มาก	4.09	.666	มาก
3. มีสถานที่บริการจอดรถเพียงพอ	3.39	.775	ปานกลาง	3.23	.969	ปานกลาง
4. สถานที่บริการจอดรถมีความสะดวกแก่การเดินทางเข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ	3.31	.738	ปานกลาง	3.16	.937	ปานกลาง
5. มีห้องน้ำบริการอย่างทั่วถึง และถูกสุขลักษณะ	2.97	.904	ปานกลาง	3.32	.980	ปานกลาง
6. มีร้านบริการอาหาร เครื่องดื่ม อย่างเพียงพอ เหมาะสม	3.04	.882	ปานกลาง	2.97	.316	ปานกลาง
7. ร้านบริการจำหน่ายของที่ระลึกมีความเหมาะสม ทั้งด้านราคาและคุณภาพ	3.06	.774	ปานกลาง	2.91	.761	ปานกลาง
8. มีร้านจำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์ เกี่ยวกับภาพถ่ายอย่างเพียงพอ	3.02	.802	ปานกลาง	2.69	.854	ปานกลาง
9. การจัดบริการสถานที่รับฝากสิ่งของมีความเหมาะสมและปลอดภัย	3.40	.633	ปานกลาง	3.60	.880	ปานกลาง
10. การจัดบริการเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย ในการเข้าชมมีความเหมาะสม และสะดวก	3.36	.708	ปานกลาง	3.56	.986	ปานกลาง
รวม	3.28	.783	ปานกลาง	3.36	.812	ปานกลาง
ด้านกิจกรรม/การแสดง						
1. ควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และหมู่พระตำหนักต่าง ๆ	3.28	.966	ปานกลาง	3.22	1.103	ปานกลาง
2. ควรมีการจัดแสดงนาฏศิลป์ไทย นอกเหนือจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และหมู่พระตำหนักต่าง ๆ	3.16	.932	ปานกลาง	3.26	1.162	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	ชาวไทย (n = 200)			ชาวต่างชาติ (n = 200)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความเป็นกันเองแก่นักท่องเที่ยว	3.16	1.013	ปานกลาง	3.04	1.034	ปานกลาง
4. ควรมีการจัดกิจกรรม / การแสดง ทุกวันที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม	2.99	1.100	ปานกลาง	2.98	.992	ปานกลาง
5. ควรมีการจัดกิจกรรม/การแสดง เฉพาะในวันสำคัญที่มีการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม	3.19	1.042	ปานกลาง	3.36	1.169	ปานกลาง
6. ไม่ควรมีการจัดกิจกรรม / การแสดง	2.60	1.199	ปานกลาง	2.74	1.153	ปานกลาง
รวม	3.06	1.042	ปานกลาง	3.10	1.102	ปานกลาง
รวมความคิดเห็น	3.29	.821	ปานกลาง	3.44	.861	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ จำแนกเป็นรายข้อโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = .821 และ $\bar{X} = 3.44$, S.D. = .861 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความคิดเห็นด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อที่ 2 มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศดี เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = .832)

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นด้านการจัดการและดำเนินการ ข้อที่ 1 มีการจัดระเบียบในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสม ข้อที่ 4 มีมาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ข้อที่ 9 การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเข้าชมมีความเหมาะสมและเสมอภาค และข้อที่ 10 มีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าชม และการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .698, $\bar{X} = 3.79$, S.D. = .801, $\bar{X} = 3.79$, S.D. = .793, $\bar{X} = 3.76$, S.D. = .822 ตามลำดับ) ด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ ข้อที่ 5 บุคลากรปฏิบัติตัวระหว่างการนำชมได้อย่างเหมาะสม และข้อที่ 7 มีการสร้างบรรยากาศในการชมได้เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .666, $\bar{X} = 3.75$, S.D. = .640 ตามลำดับ) และด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อที่ 1 สถานที่ที่มีความสะอาด เหมาะแก่การท่องเที่ยว และข้อที่ 2 มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศดี เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .707, $\bar{X} = 4.09$, S.D. = .666 ตามลำดับ)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		t	p
	(n = 200)		(n = 200)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	3.37	.775	3.66	.792	5.604	.756
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.32	.742	3.54	.738	1.499	.135
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.28	.783	3.36	.812	2.330	.200
4. ด้านกิจกรรม/การแสดง	3.06	1.042	3.10	1.102	1.190	.235
รวม	3.29	.821	3.44	.861	2.656	.332

จากตาราง 10 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องสมมติฐานข้อที่ 4

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำมาสรุปและนำเสนอประกอบความเรียง ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประมวลความคิดเห็นเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการและดำเนินการ

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว แต่ที่เสนอแนะเพิ่มเติมคือ ในการนำชมหมู่พระตำหนักไม่ควรรีบเร่งเกินไปจะทำให้ได้รายละเอียดและความรู้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว และเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรให้บุคลากรแต่งชุดประจำชาติ (ชุดไทย) เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ สวยงาม และบ่งบอกถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรเพิ่มห้องสุขาให้มากกว่าที่มีอยู่เพื่อบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ ส่วนบริการด้านอื่นมีความเหมาะสม

4. ด้านกิจกรรม/การแสดง

นักท่องเที่ยวนับว่า กิจกรรม/การแสดงควรมีเฉพาะในโอกาสสำคัญ เพราะหากจัดแสดงต่อเนื่องเป็นประจำอาจทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและการจัดหาเครื่องแต่งกายนักแสดง

5. ด้านอื่น ๆ

ควรมีการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้าชมอย่างแพร่หลายมากกว่าเดิม จะทำให้เยาวชนและประชาชนมีความใกล้ชิดและซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีคุณค่าและมีมาแต่โบราณ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีสังเขปขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพและประเภทของนักท่องเที่ยว

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยจะทำให้ทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงและพัฒนาการบริการให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในภาพรวมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและระบบเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆแตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆแตกต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความความคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาปัญหาและรวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทพิจารณาความเหมาะสมและถูกต้อง
5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (อยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปลองใช้ (Try out) กับนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .8248
7. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวโดยทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ และประเภทของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต แบ่งเป็นความคิดเห็น 4 ด้านคือ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรม/การแสดง เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

แบบสอบถามเป็น เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งแต่ละข้อกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
3.67 – 5.00	มาก
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อติดต่อขอหนังสืออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสืออนุญาตไปยื่นต่อสำนักพระราชวังเพื่อขอความร่วมมือในการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อเตรียมนำมาวิเคราะห์
2. นำข้อมูลตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ และประเภทของนักท่องเที่ยว นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. นำข้อมูลตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและรายข้อ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างโดยการทดสอบค่า ที (t-test)

เพื่อทดสอบสมมติฐาน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และทดสอบค่า เอฟ (F - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

5. นำข้อมูลตอนที่ 3 มาสรุปแต่ละด้านและนำเสนอในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (%)

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบค่าที (t-test)

2.2 ทดสอบค่าเอฟ (F-test)

2.3 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ กรณีที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

3. สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง (validity)

3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต

1. เพศ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.50 และชาย คิดเป็นร้อยละ 43.50

2. อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.80 รองลงมาคืออายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.20 และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.00

3. อาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองคือ พนักงานองค์กรของเอกชน ร้อยละ 21.30 นักเรียนนิสิต นักศึกษา ร้อยละ 21.20 ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 18.50 และ ประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 5.50

4. ประเภทของนักท่องเที่ยวผู้วิจัยสำรวจโดยการสุ่มแบบเจาะจง คือ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 200 คน และชาวต่างชาติ 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรม/การแสดง สรุปผลดังนี้

1. นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .859) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้านการจัดการและดำเนินการมากที่สุด ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .797) รองลงมาคือด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .863) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = .749) และด้านกิจกรรม/การแสดง ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 1.177) ตามลำดับ

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .859) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการจัดการและดำเนินการ นักท่องเที่ยวหญิงมีความคิดเห็นมากกว่าชาย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .835 และ $\bar{X} = 3.47$, S.D. = .791) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวหญิงมีความคิดเห็นมากกว่านักท่องเที่ยวชาย ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .773 และ $\bar{X} = 3.31$, S.D. = .726) ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวชายมีความคิดเห็นมากกว่านักท่องเที่ยวหญิง ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .845 และ $\bar{X} = 3.42$, S.D. = .877) ด้านกิจกรรม/การแสดง นักท่องเที่ยวหญิงมีความคิดเห็นมากกว่านักท่องเที่ยวชาย ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 1.165 และ $\bar{X} = 2.53$, S.D. = 1.181) และระดับความคิดเห็นโดยรวม นักท่องเที่ยวหญิงมีความคิดเห็นมากกว่านักท่องเที่ยวชาย ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = .906 และ $\bar{X} = 3.21$, S.D. = .911)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ และประเภทของนักท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องคล้อยกับสมมติฐานข้อ 1

2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

3. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประมวลความคิดเห็นเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการและดำเนินการ

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว แต่ที่เสนอแนะเพิ่มเติมคือในการนำชมหมู่พระตำหนักไม่ควรรีบเร่งเกินไปจะทำให้ได้รายละเอียดและความรู้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว และเสนอแนะเพิ่มเติมคือควรให้บุคลากรแต่งชุดประจำชาติ (ชุดไทย) เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ สวยงาม และบ่งบอกถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรเพิ่มห้องสุขาให้มากกว่าที่มีอยู่เพื่อบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ ส่วนบริการด้านอื่นมีความเหมาะสม

4. ด้านกิจกรรม/การแสดง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรม/การแสดงควรมีเฉพาะในโอกาสสำคัญ เพราะหากจัดแสดงต่อเนื่องเป็นประจำอาจทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและการจัดหาเครื่องแต่งกาย

5. ด้านอื่น ๆ

ควรมีการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้าชมอย่างแพร่หลายมากกว่าเดิม จะทำให้เยาวชนและประชาชนมีความใกล้ชิดและซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีคุณค่าและมีมาแต่โบราณ

อภิปรายผล

จากที่ได้สรุปผลมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้อภิปรายผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ดังนี้

1. ด้านเพศ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่ง

วิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า พิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ เป็นสถานที่เฉพาะโบราณสถานที่นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในสิ่งที่ได้รับจากการท่องเที่ยวอยู่แล้ว คือ ได้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ได้ชมสถาปัตยกรรม ประติมากรรมที่สวยงาม ทรงคุณค่า และเป็นสถานที่ที่สำคัญของชาติ ตัวแปร

ทางด้านเพศ จึงไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการเข้าชม ซึ่งสอดคล้องกับ อุษณีย์ ศรีภูมิ (2544: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยว ทัศนศึกษาในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งในระดับดีมาก ปัจจัยด้าน เพศ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่างกัน ไม่ส่งผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ด้านอายุ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน อาจเป็นเพราะว่า ระดับอายุที่ผู้วิจัยสุ่มในกลุ่มตัวอย่างคือ ต่ำกว่า 20 ปี 21-40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป เป็นระดับอายุของผู้ที่มีวุฒิภาวะสำหรับการท่องเที่ยวโบราณสถานที่สามารถรับรู้ ซึมซับความบันเทิงและความรู้จากการท่องเที่ยวโบราณสถานได้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สลักฤทัย เตียวตระกูล (2539: บทคัดย่อ) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากพอใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชายหาดบางแสนแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยกว่า

3. ด้านอาชีพ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต จำแนกตามอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติทุกสาขาอาชีพ ต่างต้องการได้เห็นได้สัมผัสกับแหล่งโบราณสถานที่สำคัญของชาติไทย ตัวแปรด้านอาชีพจึงไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ ศศิธร สามารถ (2545: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน และพฤติกรรมที่แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ โดยรวม 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรม/การแสดง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ ต่างมีความรู้ในสถานที่ที่จะเข้าชมจากการศึกษามาก่อนบ้างแล้ว ในการเข้าชมจึงเป็นเพียงการได้สัมผัสและชื่นชมสถานที่จริงเพิ่มเติมจากความรู้ที่มีอยู่ จึงไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ ปาร์คเกอร์ (Parker. 1999: 1118-1119A) ที่ว่า ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

สรุปความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง ถึงระดับมาก ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่น่าพึงพอใจ แต่ก็มีข้อเสนอเพิ่มเติมในบางจุด เช่น การจัดลำดับการชมที่รีบเร่งเกินไป ควรเพิ่มห้องสุขาให้มากขึ้น เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้ ทางพิพิธภัณฑ์ฯ ควรจะได้มีการพิจารณาปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง โดยอาจมีการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในเชิงลึกแยกประเภทนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวตลอดปีให้ทั่วถึง เพราะนักท่องเที่ยวจะมีฤดูกาลในการท่องเที่ยวแตกต่างกันตามแต่ภูมิประเทศ และวัฒนธรรม เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นและบริหารจัดการได้ตรงตามความต้องการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในสถานที่โบราณสถานในกรุงเทพมหานคร ให้ครอบคลุม เพื่อการบูรณาการการท่องเที่ยวให้แพร่หลายยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาต่อเนื่องถึงสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน เพื่อให้สามารถประสานงานและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้รับความนิยมนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช .
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2538). โครงการศึกษาการท่องเที่ยวรักษาระบบนิเวศ
กรณีภาคใต้. โดยความร่วมมือจากศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- _____. (2542). อะเมซิ่ง : กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: บริษัทเซลล์แห่งประเทศไทย.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- จารุลักษณ์ ประเสริฐวณิช. (2530). ความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับมลพิษทางสภาวะแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ สศ.ม.
(สิ่งแวดล้อมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ สุขเมธรัตน์. (2541). การศึกษาการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อ
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ. วิทยานิพนธ์
นศ.ม. (นิเทศศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร กองทอง. (2540). ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวบริเวณด้านช่องจอม
อำเภอคาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภูมิศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- จุลสารการท่องเที่ยว. (2544, ม.ค.-มี.ค.). แผนการท่องเที่ยว ปี 2545. ปีที่ 20, ฉบับที่ 1.
- ชาติชาย โทณสินธิติ. (2529). ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการจัดตั้งสถานคาสีโน
ขึ้นในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชิดจันทร์ หังสสุต. (2532). หลักและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชลีพร ไกรเวียง. (2531). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วนศาสตร์).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2534). เทคนิคการใช้สื่อเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนภรณ์ เมทณีสฤติ. (2543). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อ
การรับบริการ สื่อวิทัศน์ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. วิทยานิพนธ์
วท.ม. (การท่องเที่ยว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- ธีระพร อุวรรณโณ. (2529). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีราพร กุลนันทน์. (2530). การศึกษาผลของการเล่นต่างกลุ่มอายุที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ต๋อย ชุมสาย. มล. (ม.ป.ป.). หลักวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- นิภาพร หนูอักษร. (2548). ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเสริม อุทัยผล. (2530). นันทนาการเบื้องต้น. ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ : วิทยาลัยครูเชียงใหม่.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). การวิจัยประเมินผล : หลักการและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติการวัดผลการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรรณี พัชรประภาส. (2534). ความคิดเห็นของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับบทบาทในการควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2524). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะพลศึกษา . (2548). คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548. กรุงเทพฯ: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย.
- ระพีพรรณ ใจดีรัก. (2545). วังและตำหนัก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงแดดเพื่อนเด็ก.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2534). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ราชบัณฑิตยสถาน.
- รื่นรมย์ บวรธีรกุล. (2545). พฤติกรรมและความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรืองเวทย์ แสงรัตน. (2522). ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับอัตรา การเพิ่มประชากรของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ลาวัญญ์ จักรานุกัณฑ์. (2540). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาวิชา บริหารธุรกิจ. (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดการ ศึกษาภาคพิเศษ. ปริญญาโท กศ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- วรวิทย์ สุวรรณภักดี. (2547) *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยาน น้ำท่าเสน้อย จังหวัดพัทลุง. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ศรีพร สมบุญธรรม. (2536). *ECO-TOURISM การท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ สัญลักษณ์ใหม่แห่ง ทศวรรษ. จุลสารการท่องเที่ยว.*
- ศศิธร สามารถ. (2545). *ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่. สารนิพนธ์ บธ.ม.(การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ศักดิ์ สุนทรเสถียร. (2531). *เจตคติ. กรุงเทพฯ: ดี.ดี.บุ๊คส์โตร์.*
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. (2522). *จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.*
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.*
- _____. (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สลักฤทัย เตียวตระกูล. (2539). *ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว : ศึกษากรณีท่องเที่ยวเมืองพัทยา. ภาคนิพนธ์. ศศ.ม. (นโยบายและการ วางแผนวิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.*
- สาวตรี พิสนุพงศ์. (2543). *โบราณสถานกับการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สำนักพระราชวัง. (ม.ป.ป.) *พระที่นั่งวิมานเมฆ. เอกสารแนะนำ.*
- _____. (2545). *พระราชวังดุสิต. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช*
- สุชา จันท์เอม (2527). *จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.*
- สุรีพร ภัทรพรณ์. (2541). *ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อม ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- สุวรรณ ไชยชนะ. (2537). *การศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและภาษาของเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยตั้งคำถาม. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษา ปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*

- อรรถิพย์ ลีนะพัฒน์. (2535). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนประจำต่องานสังคมสงเคราะห์ในโรงเรียน*. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม.(สังคมสงเคราะห์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณศรี อนันตศิริชัย. (2536). *รายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของเด็กไทย*. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- อโนทัย อนันตชัยมนตรี. (2546). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องานท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุษณีย์ ศรีภูมิ. (2544). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องานท่องเที่ยวทัศนศึกษาในเขตฐานทัพเรือสัตหีบ*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Best, J.W. (1977). *Research in Education*. 3rd ed. Edglewood Cliff: Prentice Hall.
- Budler, George D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Cronbach, Lee J. (1971). *Essentials of Psychology Test*. 3rd nd. New York: Harper and Row.
- English, H.B. and A.C. English. (1958). *A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms*. New York: David McKay & Co.
- Hendee, J., C. and Others. (1984). *Wilderness Users in the Pacific Northwest: Their Characteristics, Values and Management Preferences*. Washington, D.C.: USDA Forest Service Research PaPer PNW-61.
- Hilgard, Ernest R. (1962). *Introduction to Psychology*. New York: Harcourt, Brace.
- Kolesnic, W.L. (1970). *Education to Behavior*. 2nd ed. New York: McGraw-Hill.
- Kolasa, J. Blair. (1969). *Introduction to Behavior for Business*. New York: John Wiley and Sons.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.M. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (30): 608.
- Lascrain, C. (1998, December). *Opinions of Entrepreneur to Ecotourism at Rokz Bay Sydney*. *Dissertation Abstracts International*. 15(20): 1111-1112A.
- Maier, Norman R. F. (1963). *Problem-solving Discussions and Conferences: Leadership Method and Skills*. New York : McGraw-Hill.
- Ministry of Tourism, Republic of Maldives. (2004). *Tourism Attitude Survey 2004*. Retrieved September 2, 2005; from <http://www.scotexchange.net.tas2004.pdf>.

- Morgan C, T. and King R,A. (1991). *Introduction of Psychology*. Tokyo: International Student McGraw-Hill Kogakussha. Ltd.
- Nunally Jum, C. (1959). *Tests and measurements : assessment and prediction*. New York: McGraw-Hill.
- Oskamp, S. (1977). *Attitude and Opinion*. New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Page, G.T., J.B. Thomas and A.R. Marshall. (1977). *International Dictionary of Education*. Nichols Publishing Co.
- Parker, A., L. (1999, July). Tourism Behavior of Youth in Younger. *Dissertation Abstracts International*. 85(12): 1118-1119A.
- The Ecotourism Society. (1993). *Ecotourism A Guide for Planners & Managers*. Edited by Lingberg Kreg and Donald E. Hawkins. North Bennington,Vermont.
- Triandis, Harry C. (1971). *Attitude and Change*. New York: John Wisley and sons., Inc.
- Webster. (1983). *Webster's New World Dictionary*. New York: Compact School the World Publishing.
- Zadrozny, Thomas J. (1979). *Dictionary of Social Science*. Washington, D.C. Public Affair Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามจะไม่มีผลใด ๆ ต่อท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนทุกข้อ เพราะข้อความจะมีความสัมพันธ์กันและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในด้าน

1. ด้านการจัดการและดำเนินการ
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ด้านกิจกรรม/การแสดง

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือ

เบญจมาศ กนกฉันท์

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความและเติมข้อความในช่องว่างตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

- () ชาย
- () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 20 ปี
- () ระหว่าง 21 - 40 ปี
- () 41 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

- () นักเรียน นิสิต นักศึกษา
- () รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- () พนักงานองค์กรเอกชน / รับจ้าง
- () ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- () อื่น ๆ

4. ประเภทของนักท่องเที่ยว

- () ไทย
- () ต่างชาติ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่ง วิมานเมฆ พระราชวังดุสิต

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการจัดการและดำเนินการ</u>					
1. มีการจัดระเบียบในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสม					
2. การติดต่อประสานงานเพื่อเข้าชมมีความสะดวกรวดเร็ว					
3. ราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าชมมีความเหมาะสม					
4. มีมาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม					
5. ท่านสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ ได้ง่าย					
6. มีเอกสาร แผ่นพับหรือข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ที่นักท่องเที่ยวสามารถศึกษา เพื่อประกอบการเข้าชมได้อย่างสะดวก					
7. การจัดวางตำแหน่งแผนผังอาคารมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม					
8. การจัดลำดับการชมพระที่นั่งและตำหนักอื่น ๆ มีความเหมาะสม					
9. การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเข้าชมมีความเหมาะสมและเสมอภาค					
10. มีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าชม และการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว					
<u>ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ</u>					
1. มีบุคลากรให้บริการด้านการท่องเที่ยวเพียงพอ					
2. บุคลากรมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีต่อนักท่องเที่ยว					
3. บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี					
4. บุคลากรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวระหว่างเข้าชมแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม					

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. บุคลากรปฏิบัติตัวระหว่างการทำงานได้อย่างเหมาะสม					
6. บุคลากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างลึกซึ้ง					
7. มีการสร้างบรรยากาศในการชมได้เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการเข้าชมพิพิธภัณฑ์					
8. บุคลากรให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างเสมอภาคกัน					
9. บุคลิกภาพและการแต่งกายของบุคลากรมีความสุภาพและเหมาะสมแก่การให้บริการ					
10. บุคลากรมีความสามารถในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้ดี					
<u>ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
1. สถานที่มีความสะอาด เหมาะแก่การท่องเที่ยว					
2. มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศดี เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว					
3. มีสถานที่บริการจอดรถเพียงพอ					
4. สถานที่บริการจอดรถมีความสะดวกแก่การเดินทางเข้าชมพิพิธภัณฑ์					
5. มีห้องน้ำบริการอย่างทั่วถึง และถูกสุขลักษณะ					
6. มีร้านบริการอาหาร เครื่องดื่ม อย่างเพียงพอเหมาะสม					
7. ร้านบริการจำหน่ายของที่ระลึกมีความเหมาะสมทั้งในด้านราคาและคุณภาพ					
8. มีร้านจำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์ เกี่ยวกับภาพถ่ายอย่างเพียงพอ					
9. การจัดการบริการสถานที่รับฝากสิ่งของมีความเหมาะสมและปลอดภัย					
10. การจัดการบริการเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายในการเข้าชมมีความเหมาะสม และสะดวก					

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านกิจกรรม/การแสดง</u>					
1. ควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และหมู่พระตำหนักต่าง ๆ					
2. ควรมีการจัดแสดงนาฏศิลป์ไทย นอกเหนือจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และหมู่พระตำหนักต่าง ๆ					
3. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว					
4. ควรมีการจัดกิจกรรม / การแสดง ทุกวันที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม					
5. ควรมีการจัดกิจกรรม/การแสดง เฉพาะในวันสำคัญที่มีการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม					
6. ไม่ควรมีการจัดกิจกรรม / การแสดง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ด้านการจัดการและดำเนินการ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

.....

.....

4. ด้านกิจกรรม/การแสดง

.....

.....

.....

.....

5. ด้านอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายเทเวศร์ พิริยะพูนท์
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ นายพนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันนทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ นางกนกวลี พึ่งโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันนทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ นางสาวสุรีพร โชติธรรมโม
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานในพระองค์ 5
สถานที่ทำงาน ฝ่ายพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆและพระที่นั่งอภิเศกดุสิต
สำนักงานพระคลังข้างที่
5. ชื่อ นายวัชรกิตติ วัชรโรทัย
ตำแหน่ง ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวังฝ่ายที่ประทับ
สถานที่ทำงาน สำนักพระราชวัง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางเบญจมาศ กนกจันทร์
วันเดือนปีเกิด	5 พฤษภาคม 2507
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	605/1 หมู่ 4 ซอยสุขสวัสดิ์ 40 แขวงบางปะกอก เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานในพระองค์ ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ฝ่ายพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งวิมานเมฆและพระที่นั่งอภิเศกดุสิต สำนักงานพระคลังข้างที่ สำนักพระราชวัง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ประโยคครูมัธยมศึกษา (ปม.ช.) จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2531	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) สาขาวิชาสุขศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ